

P Á L Y A M Ű

az Országos Bírósági Hivatal elnöke által a Bírósági Közlöny 2019/6. számában 400.E/2019. (VII.16.) OBHE határozattal a Balassagyarmati Törvényszék elnöki állására kiírt pályázathoz

I. Bevezetés

A 2012. évtől bekövetkezett változások, az Alaptörvény, az új, illetve módosított jogállási törvények (Bjt., lasz.), valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) rendelkezései, továbbá az Országos Bírósági Hivatal elnöke által e törvények szellemében meghatározott stratégiai célok a bírósági szervezet valamennyi dolgozójával szemben magasabb szintű elvárásokat fogalmaztak meg.

A támasztott követelmények teljesítése során a bírósági szervezet vezetőinek is egyre változó jogszabályi környezetben kell helytállniuk, mely a számukra is folyamatosan új kihívásokat jelent. A bírósági eljárások elektronizálása, az e-bíróság létrehozása, a meghatározó új eljárási kódexek megfelelő alkalmazásához szükséges feltételek biztosítása, a XXI. századi elvárásoknak megfelelő, modern, a változásokra hatékonyan reagáló igazságszolgáltatás megteremtése és működtetése érdekében a vezetők részéről is szemléletváltásra volt és van szükség.

A bírósági rendszer és működés szinte valamennyi területét érintő folyamatos változások mellett a stratégiai célok csak újfajta, ún. menedzsz szemléletű vezetői gondolkodásmóddal érhetők el, azzal, hogy ennek középpontjában továbbra is a legfontosabb az „emberi tényező”, a vezetés soha nem válhat személytelenné, annak zsinórmértéke az igazságosság és a méltányosság, melyek a vezető felelősségének fontos részei.

Az utóbbi években kiemelt vezetői feladattá vált a változások menedzselése, azok pozitív irányú elfogadtatása a bírák és igazságügyi alkalmazottak által. Az alapokat érintő új és megváltozott feladatok ugyanis nem pusztán kihívásokat jelentenek, hanem az emberi természetből eredően a rutinná érett gyakorlatból való kizökkenés félelmet, ellenállást is kiválthat mind a bírák, mind az őket segítő igazságügyi alkalmazottak részéről.

A bírósági vezetők tekintetében az új szemlélet iránti elkötelezettség ezért alapvető fontosságú, amellet, hogy ennek körében a bírósági szervezet már előzetesen is kifejtheti véleményét, javaslatait, melyek mindenkor a legfontosabb célt kell, hogy szolgálják: a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírák magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek.

A változások az Országos Bírósági Hivatal elnöke által meghatározott további stratégiai célok keretébe is illeszkednek, melyek a teljes bírósági szervezettel szembeni alapvető elvárásokat is meghatározzák:

- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása;
- a tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása;
- a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége;
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése;
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

A stratégiai célok **valamennyiünk** számára világosak és egyértelműek, azok elérésére a bírósági szervezet minden tagjának mindenkor törekednie kell, a célhoz vezető úton a bírósági vezetőknek kell elől haladniuk.

II. Jogszabályi háttér

A törvényszék elnöke a Bszi. 118. §-a szerinti bírósági vezető, akinek feladata a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység vezetése, felel a bíróság jogszabályoknak, az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő hatékony működéséért, feladatait részletesen a Bszi. 119. és 120. §-a határozza meg.

Az elnök feladatait és hatásköreit, felelősségét fentiekben túl a bíróságok igazgatásáról rendelkező 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás (Szabályzat) 6., 23-24., 25.,26.,32-35.,38-43. §-ai általánosságban, az V. fejezet részletesen határozza meg, ezen szabályokkal összefüggésben a Balassagyarmati Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata is irányadó.

A pályázati kiírás szerint a pályaműnek tartalmaznia kell a Balassagyarmati Törvényszék működésével kapcsolatos hosszú távú terveket és azok megvalósításának ütemezését, úgy, hogy a tervek megfeleljenek az OBH elnöke által a bírósági szervezet számára meghatározott stratégiai céloknak, az elnöki tisztségre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben és az OBH szabályzatában foglaltaknak, a törvényszékünk SZMSZ-éből eredő feladat és felelősségi köröknek, a törvényszék előtt álló rövid- és hosszú távú kihívásoknak, melyek az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága (időszerűség javítása), emberi erőforrásokkal való gazdálkodás, tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás, bírósági integritás, bírósághoz való hozzáférés és a képzés területén jelentkezhetnek.

Pályaművemben a fenti rendező elvek mentén kívánom áttekinteni törvényszékünk jelenlegi helyzetét és megfogalmazni azon elképzeléseimet és terveimet, melyek megvalósítása biztosíthatja az alapfeladatait magas színvonalon és időszerűen ellátó, a XXI. század elvárásainak megfelelő, az igazságszolgáltatásba vetett társadalmi bizalmat erősítő, modern és hatékony Balassagyarmati Törvényszék törvényes működését.

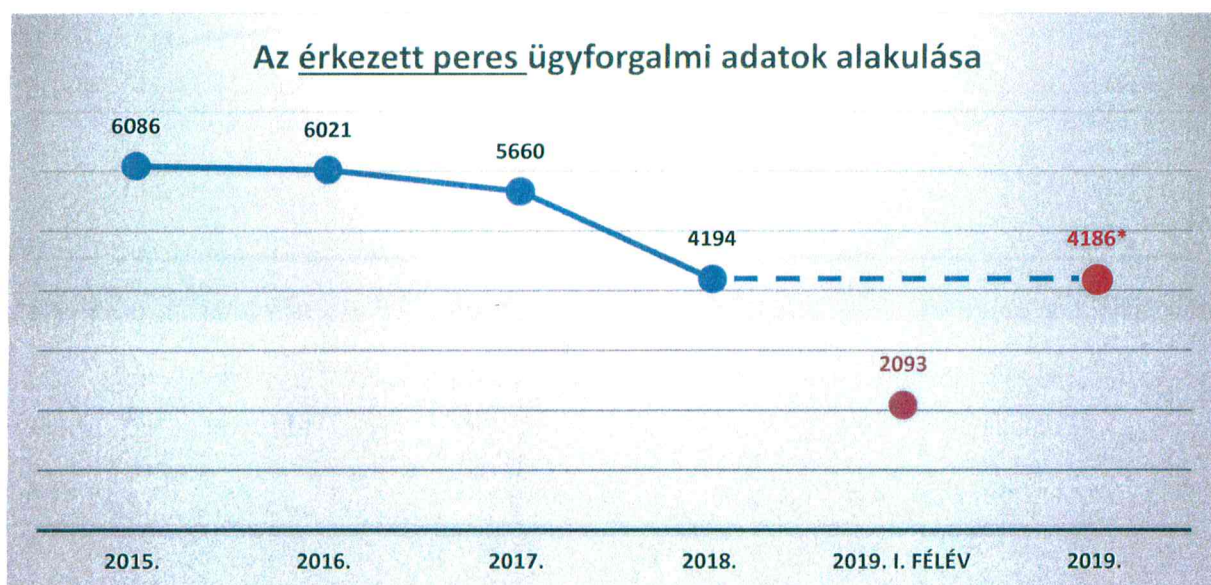
III. Az ítélkezés alapvető (mennyiségi, időszerűségi és minőségi) mutatói a Balassagyarmati Törvényszéken és helyi bíróságain

1. Ügyforgalom

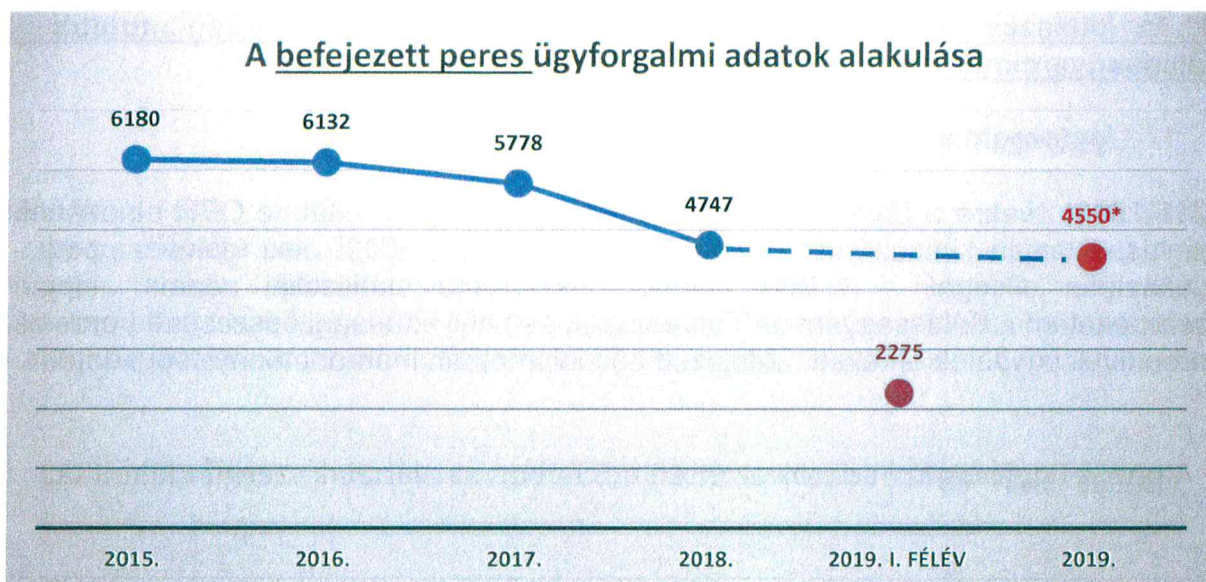
2015-2018. évekre a Balassagyarmati Törvényszék elnöke által az OBH elnökének ajánlása alapján készült elnöki beszámolókon nyugvó, 2019. első félévére pedig - tájékoztató jelleggel – a BIIR alapján összeállított statisztikai adatok alapján szerepeltetem a Balassagyarmati Törvényszék és helyi bíróságai összesített peres és perenkívüli ügyeinek érkezett, befejezett és folyamatban maradt mennyiségi adatait.

A peres ügyforgalmi adatok az eltelt 4,5 évben az alábbiak szerint alakultak:

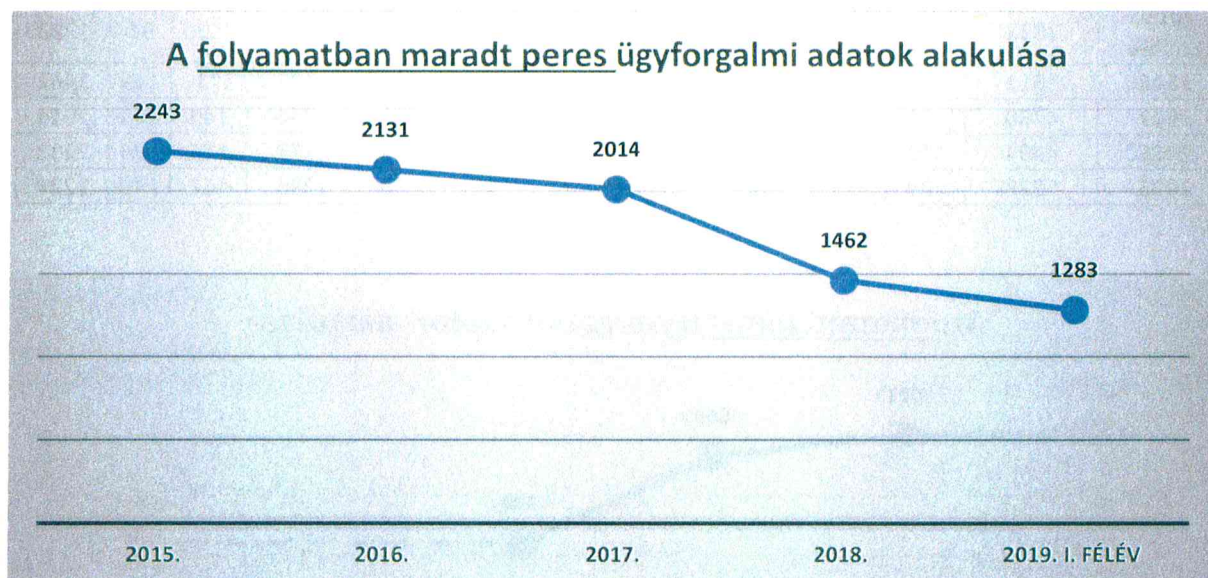
Év	Érkezett				Befejezett				Folyamatban maradt			
	Járásbíróságok + KMB	Törvényszék		Összesen	Járásbíróságok + KMB	Törvényszék		Összesen	Járásbíróságok + KMB	Törvényszék		Összesen
		I. fok	II. fok			I. fok	II. fok			I. fok	II. fok	
2019. I. félév	1831	96	166	2093	1974	110	191	2275	1130	59	94	1283
2018	3617	168	409	4194	4051	240	456	4747	1270	73	119	1462
2017	4760	362	538	5660	4830	381	567	5778	1704	145	165	2014
2016	4994	459	568	6021	5156	462	514	6132	1773	164	194	2131
2015	5278	289	519	6086	5353	211	616	6180	1936	167	140	2243

* Változatlan intenzitású érkezés esetén prognosztizálható adat.

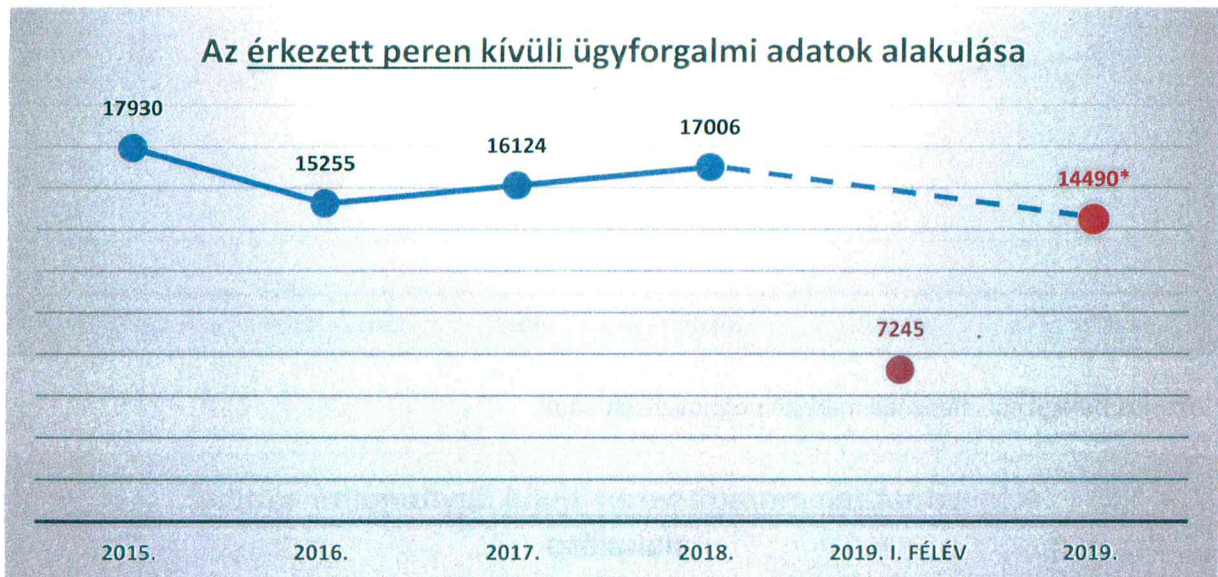

* Azonos befejezési intenzitás melletti prognosztizált adat.

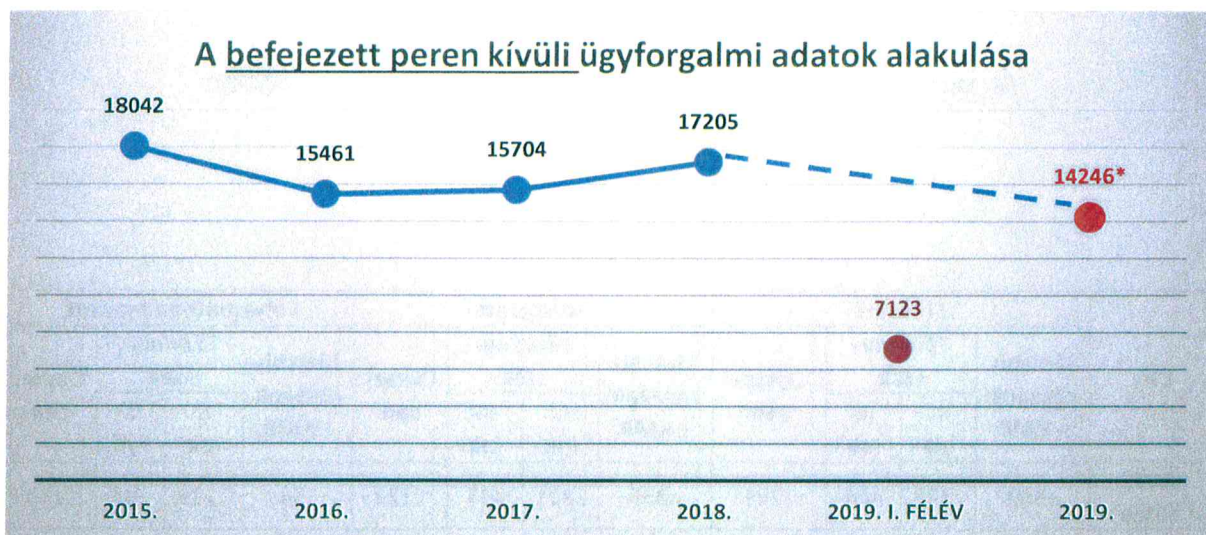

A peren kívüli ügyforgalmi adatok az eltelt 4,5 évben az alábbiak szerint alakultak:

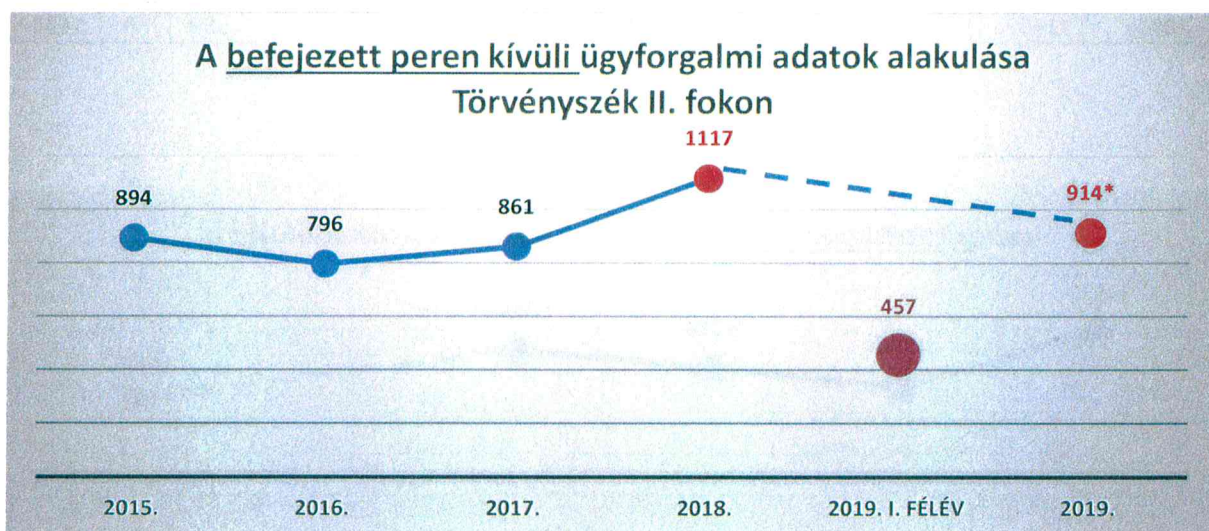
Év	Érkezett				Befejezett				Folyamatban maradt			
	Járásbíróságok + KMB	Törvényszék		Összesen	Járásbíróságok + KMB	Törvényszék		Összesen	Járásbíróságok + KMB	Törvényszék		Összesen
		I. fok	II. fok			I. fok	II. fok			I. fok	II. fok	
2019. I. félév	4302	2499	444	7245	4355	2311	457	7123	554	1139	60	1753
2018	10060	5846	1100	17006	10268	5820	1117	17205	610	957	73	1640
2017	10168	5054	902	16124	10199	4644	861	15704	818	931	90	1839
2016	9474	4995	786	15255	9601	5064	796	15461	849	520	49	1418
2015	11638	5424	868	17930	11527	5621	894	18042	976	589	59	1624

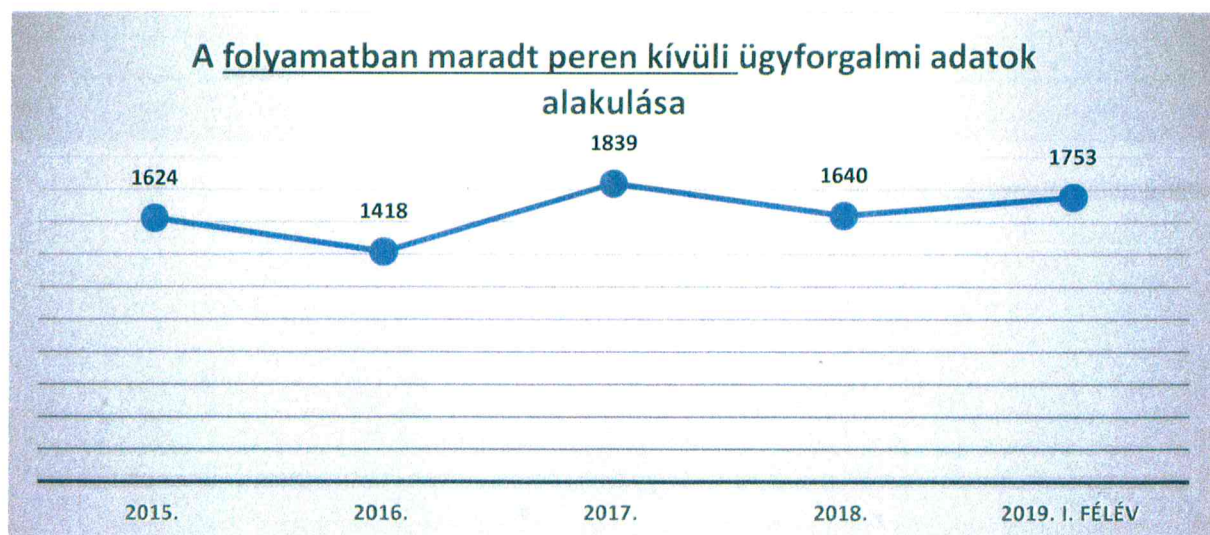
* Változatlan intenzitású érkezés esetén prognosztizálható adat.

* Azonos befejezési intenzitás melletti prognosztizált adat.

* Azonos befejezési intenzitás melletti prognosztizált adat.

2019. I. félév ügyforgalmi adatok						
	Érkezett		Befejezett		Folyamatban maradt	
	Büntető	P+G+ K+M	Büntető	P+G+ K+M	Büntető	P+G+ K+M
Törvényszék						
I. fok peres	14	82	10	100	17	42
I. fok nemperes	43	75	45	70	2	22
II. fok peres	97	65	97	88	68	25
II. fok nemperes	316	115	320	122	37	19
Szabálysértés peres II. fok	4	-	6	-	1	-
Egyéb ügyek (II.fokra érkezett I.fokú ügyek minden ügyszakban)	13		15		4	
Bv ügyek	920	-	805	-	725	-
Cégügyek	-	1341	-	1284	-	209
Csőd- és felszámolás	-	76	-	64	-	180
Törvényszéki Végrehajtás	-	44	-	43	-	1
Járásbíróságok és KMB összesen						
I. fok peres	311	1121	391	1239	251	778
I. fok nemperes	964	214	965	212	122	25
Szabálysértés peres I. fok	399	-	344	-	101	-
Szabálysértés nemperes I. fok	1846	-	1802	-	267	-
Végrehajtás	-	1278	-	1376	-	140

Az elmúlt 4 évet tekintve általánosságban megállapítható, hogy minden évben összességében jelentősen csökkent a peres ügyérkezés, 2018-ban látványosan (2017. évhez képest a járásbíróságokon civilisztikai ügyszakban mintegy 23%-kal, büntető ügyszakban 29%-kal, törvényszéki szinten civilisztikai ügyszakban mintegy 56%-kal, amellett, hogy büntető ügyszakban a peres érkezés eggyel nőtt; törvényszéki másodfokú civilisztikai ügyszakban mintegy 11%-kal, büntető ügyszakban mintegy 19%-kal). A nemperes ügyek számát járásbírósági szinten tekintve csökkent a büntető (11%-kal) a szabálysértési (15%-kal) ügyszakban, polgári ügyszakban az érkezés hasonló a 2017-eshez, jelentősen nőtt viszont a végrehajtási ügyek száma, mintegy 25%-kal. Törvényszéki elsőfokú ügyszakban civilisztikában mintegy 10%-kal csökkent a nemperes ügyek száma (31 ügygel), büntető ügyszakban 10 darabbal emelkedett, másodfokú civilisztikai ügyszakban mintegy 10%-kal csökkent az ügyérkezés nemperesben, a büntető fellebbezett másodfokú ügyek száma viszont jelentősen nőtt, mintegy 47%-kal (535-ről 792-re). A cégügyek érkezése mintegy 8%-kal, a felszámolási eljárások száma mintegy 5%-kal, a büntetés-végrehajtási ügyek száma mintegy 9%-kal csökkent. A közigazgatási és munkaügyi bíróságon 2018-ban a 2017. évihez hasonló számú közigazgatási ügy érkezett, a munkaügyi perek száma viszont évek óta csökken, 2017-hez képest 2018-ban mintegy 70%-os mértékben.

A 2019. év első felében időarányosan a törvényszék büntető peres ügyszakában már 14 ügy érkezett (2018-ban egész évben 19), míg a polgári peres ügyszakban a tavalyi 127 ügyszakhoz képest a folyó év első felében 78 peres ügy érkezett, tehát mindkét ügyszakban – a tendencia alapján akár 40 - 20 %-os ügyszám-növekedéssel számolhatunk, ezen az ítélkezési szinten. Peres másodfokú büntető ügyszakban 97 ügy érkezett (tavalyi évben 185), polgári és gazdasági ügyszakban pedig idén 58 fellebbezett ügy érkezett (2018-ban 178), így az ügyérkezés csökkenés büntető peres másodfokú ügyszakban megállt, polgári peres másodfokú ügyszakban pedig tovább folytatódott az érkezéscsökkenés, időarányosan változatlan tendencia mellett mintegy 25 %-kal kevesebb ügy érkezik 2019-ben.

Nemperes ügyszakban polgári / gazdasági elsőfokon tavaly összesen 111 ügy, idén 1. félévben 75 ügy, büntető ügyszakban tavaly összesen 30, idén félévig 43 ügy érkezett, másodfokú nemperes ügy tavaly egész évben polgári / gazdasági ügyszakban összesen 274, idén június 30-ig 110 ügy, büntető ügyszakban tavaly 752 ügy, idén az első félévben pedig 316 ügy érkezett. A tendencia tehát annyiban változott, hogy az érkezés arányosan növekedett mintegy 30 %-kal mindkét ügyszakban elsőfokon, közel 20 %-os csökkenés jelentkezik mindkét ügyszakban a fellebbezett nemperes ügyekben.

Közigazgatási- és munkaügyi ügyszakban az érkezés csökkenés változatlan, annak aránya viszont mérséklődött. A tavalyi összesen 254-gyel szemben az idei év első felében mindössze 80 peres ügy érkezett, ami időarányosan további 30 %-os csökkenést jelent.

A járásbíróságok büntető ügyszakában idén 311 peres ügy érkezett (tavaly 654), így az ügyérkezés csökkenés megállni látszik, polgári és gazdasági ügyszakban a tavalyi 1995 ügyszakhoz képest idén az 1. félévben 1041 az érkezések száma, így időarányosan mintegy 5-10 %-os növekedés prognosztizálható a tendencia változatlansága mellett.

A járásbíróságok mindkét ügyszakában a nemperes ügyek érkezése hasonló volumenű a tavalyihoz időarányosan, szabálysértési ügyszakban a peres ügyek számában némi növekedés figyelhető meg, a végrehajtási ügyek száma viszont jelentősen, mintegy 40 %-kal csökkenni látszik időarányosan (tavaly egész évben 4095 ügy érkezett, idén június 30-ig 1278).

A 2019. évi első féléves adatok alapján a peres ügyeket érintően az ügyérkezés csökkenés összességében megállni látszik, hasonló második féléves érkezési adatok esetén év végére az érkezések száma elérheti a 2018. évi érkezést. A peren kívüli ügyekben összességében az érkezés csökkenés intenzitása változatlanok tűnik, amennyiben a tendencia a második félévben sem változik, a 2018. évi emelkedéshez képest a peren kívüli ügyek számánál jelentős visszaeséssel számolhatunk.

A befejezések száma összességében minden évben meghaladta az érkezések számát, ebből következően az év végén folyamatban maradt ügyek száma összességében folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. 2019. első félévében a befejezések száma a peres ügyszakban meghaladta az érkezések számát, nemperesben attól némileg elmaradt, ez azonban az év végéig javítható.

Az ügyérkezés csökkenésének általános okait értékelve civilisztikai ügyszakban a peres ügyek érkezésének csökkenése eddig az új Pp. rendelkezéseinek hatálybalépével szoros összefüggést mutatott, ez 2019. első félévében változni látszik, büntető ügyszakban pedig az évek óta tartó tendencia folytatódott és folytatódik az ismertté vált bűncselekmények számának csökkenésével.

A törvényszék büntető ügyszakát érintően nem maradhat említés nélkül a 2017. január 1-jén a jogrendszerünkbe bevezetett büntetés-végrehajtási ügyek számát törvényszékünkön is növelő ún. bv. kártalanítási ügyek megjelenése, mely mind az I. fokú nemperes ügyek, mind - különösen 2018-ban - a fellebbviteli nemperes ügyek számának növekedésében szerepet játszott. A kártalanítási ügyek sajátosságai miatt 2017. és 2018. évben számos vezetői intézkedésre volt szükség az időszerű befejezés elérése érdekében, ennek eredményeként míg 2017-ben az érkezett ügyek 45%-át, addig 2018. évben már az érkezést meghaladóan (annak 117%-át) sikerült elsőfokon befejezni, az eltelt két évben érkezett kártalanítási ügyek 81,17%-a nyert elintézését 2018. végére. (2017-ben 381, 2018-ban 382 kártalanítási ügy érkezett, a befejezések száma 2017-ben 174, 2018-ban 450, így 2018. év végén 139 ügy maradt folyamatban a 2017. év végi 207-tel szemben.) 2018. évben zömében a fellebbezett kártalanítási ügyek növelték a fellebbezett nemperes ügyérkezést.

2019. első félévében viszont már 299 kártalanítási ügy érkezett törvényszékünkre, mely időarányosan a tavalyi félévi érkezéshez képest (197) közel 50%-os emelkedést mutat, 2019. június 30. napján a folyamatban lévő kártalanítási ügyek száma 267-re emelkedett (2019. január 1-jén 139 kártalanítási ügy volt folyamatban). A folyamatban lévő ügyek számának emelkedése – jelentős érkezésnövekedés mellett - arra vezethető vissza, hogy a meglehetősen idő- és munkaigényes ügyek elsőfokú intézésében eljáró titkárok személyében változás történt, 2018. decemberétől bírákra új kártalanítási ügyet nem szignálnak. 2019. január 1-től, illetve március 20-tól olyan titkárok (is) intézik (részben kirendeléssel) elsőfokon ezeket az ügyeket, akik egyrészt korábban polgári ügyszakban tevékenykedtek és ezen a jogterületen tapasztalattal nem rendelkezettek, másrészt – csökkentett referációjában ugyan – továbbra is intézik a civil szervezetekkel kapcsolatos, illetve a végrehajtási ügyeket, harmadrészt 2019. március 15-től a bv. ügyekben eljáró titkár kolléga gyermekvállalás okán tartósan távol van, másik titkár kollégánk másfél éves, kizárólag a kártalanítási ügyek intézésére vonatkozó kirendelése pedig lényegében 2019. március végén befejeződött, illetve április 1-től csak a folyamatban maradt kártalanítási ügyeket intézi, ekkortól ugyanis – korábbi referációjának megfelelően – a Salgótarjáni Járásbíróságon a szabálysértési ügyek felét intézi. Bár 2018. december 1. napjától a törvényszéki bírák új kártalanítási ügyet elsőfokú intézésre nem kapnak, több bíró kolléga a folyamatban maradt kártalanítási ügyeit a törvényszék 1. és 2. fokú ügyszakában végzett peres és nemperes ügyszakban kifejtett teljes referációjú ítélkezési tevékenysége mellett intézi, a szignálási-ügyelosztási rend kártalanítási ügyeket érintő megváltoztatása (2018. decembertől csak titkárok kapnak új ügyeket) éppen a törvényszéki büntető ügyszakos bírák leterheltségének következménye.

Feltétlenül megjegyzendő ugyanakkor, hogy 2019. évben először július hónapban haladta meg a befejezések száma az érkezések számát; júliusban 46 kártalanítási ügy

érkezett, a befejezések száma 66 volt, így 2019. július 31. napján 247 kártalanítási ügy volt folyamatban.

A befejezések számának növelése, ezáltal a kártalanítási ügyhátralék ledolgozása érdekében intézkedési terv kidolgozása van folyamatban, összefogás nélkül a helyzet nem oldható meg, ráadásul 2019. augusztus 1. napjától a bv. ügyeket intéző titkárunk távozott a törvényszékről, áthelyezéssel a Szegedi Törvényszéken folytatja pályafutását. Távozásával a 15 engedélyezett titkári álláshelyből 3 üres, két kolléga pedig tartósan távol van, így mindössze 10 titkár dolgozik a bíróságainkon. A munkateher arányosságának biztosítása érdekében is az ügyérkezés csökkenéssel leginkább érintett bíróságok (Salgótarjáni Járásbíróság büntető ügyszaka, Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság) bíráit, illetve a korábbiakban már kirendelt titkár kollégát kérjük arra, hogy segítsenek az elnehezült ügyszakban erejüket megfeszítve tevékenykedő kollégáknak a hátralék ledolgozásában. 2019. augusztus utolsó hetében közvetlenül és személyesen fogom tájékoztatni az érintett bíró, titkár és tisztviselő kollégákat a kialakult helyzetről. Fontosnak tartom ehelyütt is kiemelni, hogy egyetlen elnehezült ügyszak sem maradhat segítség nélkül, folyamatosan figyelemmel kell kísérni a munkateher alakulását, a kialakult ügyhátralék kialakulásának okait fel kell tárni és közös erőfeszítéssel, egymás segítségével lehet és szükséges is a nehéz helyzetet megoldani, bárhol is merül fel a bíróságainkon.

2. Időszerűség

Az elmúlt négy és fél évre vonatkozóan az elhúzódó peres ügyek száma és aránya a Balassagyarmati Törvényszéken az alábbiak szerint alakult az év végén folyamatban maradt ügyek számához viszonyítva:

Járásbíróságok büntető ügyszak (2 éven túli ügyek aránya)				
2015	2016	2017	2018	2019. I. félév
15	15	5	5	5
2,40%	3,40%	1,20%	1,50%	2,00%

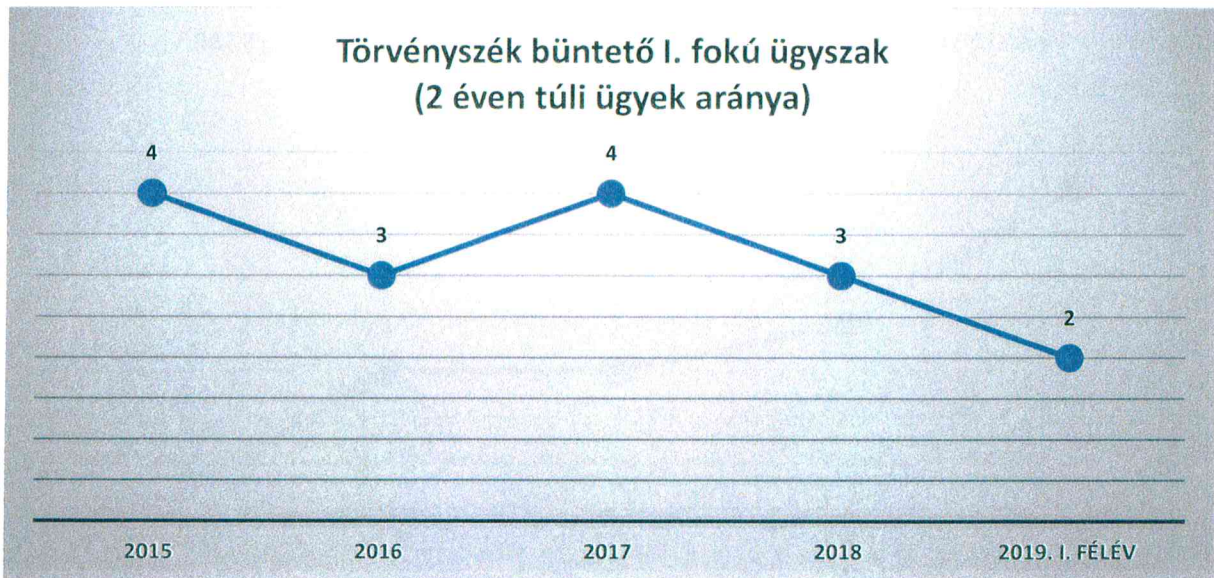
Járásbíróságok civilisztika ügyszak (2 éven túli ügyek aránya)				
2015	2016	2017	2018	2019. I. félév
27	26	26	36	26
3,00%	2,70%	2,60%	4,50%	3,60%

Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság munkaügyi ügyszak (2 éven túli ügyek aránya)				
2015	2016	2017	2018	2019. I. félév
7	4	3	3	0
3,80%	2,20%	2,70%	7,90%	0,00%

Törvényszék büntető I. fokú ügyszak (2 éven túli ügyek aránya)				
2015	2016	2017	2018	2019. I. félév
4	3	4	3	2
17,40%	23,10%	40,00%	23,10%	11,8%

Törvényszék civilisztika I. fokú ügyszak (2 éven túli ügyek aránya)				
2015	2016	2017	2018	2019. I. félév
11	9	12	10	7
7,60%	6,00%	8,90%	16,70%	17,9%

Az egy éven belül befejezett peres ügyek aránya az alábbiak szerint alakult a Balassagyarmati Törvényszéken a befejezett ügyek számához viszonyítva:

Járásbíróságok büntető ügyszak (1 éven belül befejezett ügyek aránya)				
2015	2016	2017	2018	2019. I. félév
858	878	774	666	308
78,90%	79,30%	82,70%	88,00%	78,8%

Járásbíróságok civilisztika ügyszak (1 éven belül befejezett ügyek aránya)				
2015	2016	2017	2018	2019. I. félév
3051	3041	2885	2310	1028
92,70%	93,40%	92,70%	90,90%	91,94%

Törvényszék büntető I. fokú ügyszak (1 éven belül befejezett ügyek aránya)				
2015	2016	2017	2018	2019. I. félév
8	13	16	10	7
42,10%	48,10%	76,20%	62,50%	70,00%

Törvényszék civilisztika I. fokú ügyszak (1 éven belül befejezett ügyek aránya)				
2015	2016	2017	2018	2019. I. félév
157	402	262	168	61
81,80%	92,40%	72,80%	75,00%	61,00%

A bíróságok ítélkezési tevékenységének alapvető mutatója az ügyek pertartama, ezen belül az elhúzódó ügyek (2 éven túli) száma, aránya.

Járásbírószági szinten a büntető peres ügyek mintegy 80%-át, a civilisztikai peres ügyek 90%-át egy éven belül befejezik a bírák, a nemperes ügyek intézése esetében ritka a 3 hónapon túli befejezés.

Törvényszéki szinten büntető I. fokú ügyszakban folyamatosan nő az 1 éven belül befejezett ügyek aránya, civilisztikai ügyszakban a peres ügyek 70-80%-át fejezik be a bírák 1 éven belül.

Az elhúzódó ügyek arányát illetően járásbírószági büntető ügyszakban ezen mutató kifejezetten jónak minősíthető, 2017. évtől jelentős javulás állt be, számottevően sikerült csökkenteni néhány darabra (5) a 2 éven túli ügyek számát, ez 2019. júniusában is ugyanennyi. Járásbírószági civilisztikai ügyszakban sajnálatos módon 2018. évben romlott a két éven túli ügyek aránya, a Balassagyarmati Járásbíróságon 2017. évhez képest kismértékben (13-ról 15-re), míg a Salgótarjáni Járásbíróságon 13-ról 21-re emelkedett ezen ügyek száma, mely a folyamatban maradt ügyek 3,96, illetve 5,95%-a, 2019. első félévében viszont jelentős javulás figyelhető meg (36-ról 26-ra csökkent a 2 éven túli ügyek száma), mely a folyamatban maradt ügyek számának 3,6 %-a, a tavalyi 4,5 %-hoz képest. A Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon már nincs, a Pásztói Járásbíróság civilisztikai ügyszakában továbbra sincs két éven túli ügy 2019. június 30. napjával.

A törvényszék elsőfokú büntető ügyszakában 2019. első félévében eggyel csökkent a két éven túli ügyek száma (3-ról 2-re), az arányszám így 11,8%, mely javulást mutat 2018-hoz képest. Mindkét elhúzódó ügy 5 éven túli megaügy volt, örvendetes, hogy 2019. júliusában további egy ügy befejezést nyert, így jelenleg egyetlen elhúzódó ügy van folyamatban, mely a folyamatban maradt ügyek (17 db) 5,9%-a. A törvényszék másodfokú ügyszakában két éven túli ügy évek óta nincs.

A törvényszék civilisztikai elsőfokú ügyszakában 2018. évhez képest 2019. június 30-ára csökkent (7-re) a két éven túli ügyek száma, azonban a folyamatban maradt ügyek számának csökkenése miatt az arányszám némileg romlott (17,9%). Elhúzódó peres ügy a civilisztikai másodfokú ügyszakban a korábbi években nem volt, 2018-ban viszont 2 ilyen ügy maradt folyamatban, melyek 2019. évben befejezést nyertek.

A Balassagyarmati Törvényszék vezetése évek óta kiemelt figyelmet fordít az időszerűségi követelmények betartására, a kollégiumvezetők és a helyi elnökök mindkét ügyszakot érintően a bírói függetlenség tiszteletben tartásával nyomon követik az elhúzódó ügyekben megtett intézkedéseket, az 5 éven túli ügyekben havonta, a 2 éven túli ügyekben negyedévente perkivonatot készítenek a bírák is. A szakmai és igazgatási vezetők az ellenőrzési kötelezettségüket teljesítik, az 1 éven túl folyamatban lévő ügyekben is folyamatos figyelemfelhívásokra kerül sor; egyik ügyszakban sem tárt fel az ellenőrzés intézkedési késedelmet, bírói mulasztást, igazgatási intézkedésre egyetlen ügyben sem volt szükség. Megállapítható, hogy a bírák mindent megtesznek az elhúzódó ügyek mielőbbi befejezése érdekében.

3. Megalapozottság

Az ítélkezési tevékenység minőségének megítélésére a megalapozottsági mutatók szolgálnak alapul.

Az ügyek túlnyomó többsége - járásbírói szinten - mindkét ügyszakban elsőfokon jogerőre emelkedik (mintegy 80-90%). Ez önmagában jelzi az ítélkezés nagyfokú elfogadottságát.

A fellebbezett ügyek másodfokú elbírálása teremti meg annak lehetőségét, hogy a bíró visszajelzést kapjon munkájának megítéléséről, ítélkezési tevékenységének színvonaláról.

Járásbíróság és törvényszék másodfok viszonylata (2019. I. félév)

	Járásbíróság -gon befejezett peres ügyek száma 2019. I. félévben	Törvényszék k másodfokra érkezett peres ügyek száma 2019. I. félévben	Fellebbe- zési viszony- szám	Törvényszék másodfokon befejezett peres ügyek száma 2019. I. félévben	Helyben hagyás %		Megváltoz- tatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
büntető	391	97	0,248	97	41	42,3%	50	51,5%	5	5,2%	1	1,0%
civil	1239	65	0,052	88	48	54,5%	18	20,5%	8	9,1%	14	15,9%
polgári	1 103	55	0,050	74	40	54,1%	13	17,6%	8	10,8%	13	17,6%
gazdasági	15	3	0,200	4	1	25,0%	2	50,0%	0	0,0%	1	25,0%
Közigazgatási	72	0	0,000	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Munkaügyi	49	7	0,143	10	7	70,0%	3	30,0%	0	0,0%	0	0,0%

Törvényszék és ítélőtábla viszonylata (2019. I. félév)

	Törvény- széken befejezet t peres ügyek száma 2019. I. félév-ben	Ítéltáblá- ra érkezett peres ügyek száma 2019. I. félévben- ben*	Felleb- bezési viszony- szám	Ítéltáblán befejezett peres ügyek száma 2019. I. félévben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
büntető (+kat.)	10	6	0,600	6	0	0,0%	6	100,0 %	0	0,0%	0	0,0%
civil	100	21	0,210	35	21	60,0%	5	14,3%	4	11,4%	5	14,3%
polgári	93	21	0,226	35	21	60,0%	5	14,3%	4	11,4%	5	14,3%
gazdasági	7	0	0,000	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
büntető másodfok*	97	2	0,021	3	1	33,3%	2	66,7%	0	0,0%	0	0,0%

A járásbíróóságok büntető ügyszakát illetően a megalapozottsági mutatók az utóbbi két évben javuló tendenciát mutatnak, míg 2013-2016. években a hatályon kívül helyezések aránya 15-17% között mozgott, addig 2017-2018. években ez az arány egyaránt 8% volt. 2019. első félévében a javuló tendencia folytatódott, a hatályon kívül helyezésre mindösszesen 5 esetben került sor 97 ügyből, mely 5,2%-os arány. Ez a tendencia egyértelműen mutatja a járásbíróósági bírák szakmai munkája színvonalának emelkedését és tükrözi a szakmai megbeszélések hatásosságát, a hatályon kívül helyezések figyelemmel kísérését és a törvényszéki bírák büntetőeljárás perrendnek megfelelő szemléletét is.

2019. első félévében jelentős javulás állt be a járásbíróósági civilisztikai ügyszakban. A 2019. első félévében felülbírált 88 ügyből mindössze 8 esetben került sor hatályon kívül helyezésre, mely a felülbírált ügyek 9,1%-a, így a felére csökkent a hatályon kívül helyezések aránya. A helybenhagyó másodfokú döntések aránya megközelíti az 55%-ot, a megváltoztató határozatok aránya 20,5%. A szakmai vezető által az elmúlt években lefolytatott célvizsgálatok tapasztalatai, a szakmai tanácskozások, személyes konzultációk a bírák bevonásával - a tanácselnöki feljegyzések tapasztalatai mellett – tehát eredményesnek mutatkoznak.

A törvényszéki elsőfokú büntető ügyszak megalapozottsági mutatói kissé ingadozó képet mutatnak, 2014. és 2016. évben nem volt hatályon kívül helyezés, 2015-ben 5 (35%), 2017-ben 3 (14%) és 2018-ban 1 (9%) hatályon kívül helyezésre került sor, 2019. első félévében hatályon kívül helyezés nem volt. A kis számok törvényének torzító hatása e vonatkozásban is jelentkezik, amellet, hogy az idei évben június 30-ig felülbírált 6 ügy mindegyikében kisebb-nagyobb megváltoztatásra került sor.

A civilisztikai ügyszak törvényszéki elsőfokát illetően 2019. első félévében a peres ügyek döntő többségét az Ítéletábla helybenhagyta (60%), a hatályon kívül helyezés aránya némileg nőtt (a tavalyi 9%-ról 11,4%-ra), mely 4 ügyet jelent, örvendetes, hogy sikerült fenntartani a helybenhagyások magas arányát.

A hosszú évek óta folyamatos szakmai munkára is figyelemmel mindkét ügyszakban a magától értetődő cél a helybenhagyó másodfokú határozatok arányának növelése, melyet ugyancsak egyértelműen szolgál a képzési rendszer kiteljesedése is.

4. A munkateher és annak arányossága

Az igazgatási szabályzat 25. § (1) bekezdés j. pontja alapján a törvényszék elnökének feladata a munkateher mérésének és az arányos munkateher elosztásának a biztosítása. A Szabályzat 133. §-a rendelkezik a munkateher mérés és arányosítás feladatairól, szempontjairól.

A Balassagyarmati Törvényszék és helyi bíróságai ügyelosztási rendjeinek szabályai alapvetően biztosítják az egyes szervezeti egységeken belül a bírák arányos munkaterhét, figyelemmel a kiosztott ügyek számára és a súlyszám-rendszer alkalmazására is.

Ugyanakkor a Szabályzat 133. § (3) bekezdése alapján a törvényszék elnöke a kiegyenlített és arányos munkateher megteremtésére az **egyes szervezeti egységek között** is köteles törekedni.

A statisztikai adatok gyűjtése, illetve a szakmai és igazgatási vezetők rendszeres (negyedévenként történő) tájékoztatása alapján kiemelt vezetői feladat az időszerű ítélkezés elősegítése érdekében is annak folyamatos figyelemmel kísérése, hogy adott időszakban mely szervezeti egységek mely ügyszakai a legleterheltebbek, mely területeken szükséges az igazgatási intézkedés az adott ügyszak megsegítésére, mely szervezeti egységekből van lehetőség - a bírakkal, titkárokkal való előzetes egyeztetés, megbeszélés alapján - kirendeléssel, illetve adott szervezeti egységen belül a szignálás, esetleg átszignálás eszközével élve a munkateher arányosítására. A törvényszék elnökének eszköztárába tartozik egyes ügyszakok (ügytípusok) elbírálására a törvényszék illetékességi területén az általános, külön törvényekben rögzített illetékességtől eltérő illetékességű bíróság kijelölése, így a szabálysértési ügyek, illetve a nyomozási bírói tevékenység vonatkozásában.

Az időszerűség és hatékonyság biztosítása, az arányos munkateher megteremtése érdekében került sor a szabálysértési ügyek intézésének két nagyobb járásbírószagra történő központosítására évekkel ezelőtt (mely biztosította az elérni kívánt célokat), illetve a jogszabályi változásokra figyelemmel, az Alkotmánybíróság 2016. november 30. napján kelt határozata alapján a törvényszéki bírók kizártságának újabb esetét megteremtő alkotmányos elvnek való megfelelés érdekében a nyomozási bírói tevékenység munkanapokon történő ellátására a Salgótarjáni Járásbíróság kizárólagos illetékességének kijelölésére. A szabálysértési központosítás egy titkári kapacitás felszabadulásával járt, a nyomozási bírói tevékenységre kijelölt Salgótarjáni Járásbíróság eljárásával pedig a Balassagyarmati Járásbíróság mentesült e feladatok alól, biztosítva azt, hogy egyrészt a törvényszéken lehetőség legyen a törvényes másodfokú tanácsok felállítására, másrészt az elnehezült törvényszéki elsőfokú büntető ügyszak - kirendelés útján - a Balassagyarmati Járásbíróság büntető ügyszakos bírói által is segítséget kapjon.

A járásbírószagok elnökeivel és bírásaival, titkáraival való folyamatos egyeztetés, megbeszélés alapján mindazon esetekben, amikor az indokolt volt, a kirendelésekre - minden esetben a kirendelt kollégák előzetes hozzájárulásával - a feltétlenül szükséges időtartamra (polgári és büntető ügyszakban egyaránt) a járásbírószagok és a törvényszék, illetve a járásbírószagok között, sor került, biztosítandó az arányos munkateher, az időszerű ítélkezést.

Ennek keretében a Salgótarjáni Járásbíróság bírái és titkárai szükség esetén évek óta kirendeléssel segítik a Balassagyarmati Járásbíróság munkáját (polgári ügyszakban), a Pásztói Járásbíróság munkáját (büntető ügyszakban), illetve a törvényszék büntető első-és másodfokú peres ügyszakának ítélkezését, valamint a büntető nemperes ügyszakot (bv. kártalanítási ügyek), a Balassagyarmati Járásbíróság bírái a törvényszék büntető első- és másodfokú ügyszakának tevékenységét mind a peres, mind a nemperes (Bnyf.) ügyszakban, ahogy a Pásztói Járásbíróság polgári bírása a Balassagyarmati Járásbíróság civilisztikai ügyszakát, illetve titkára is a Balassagyarmati Járásbíróság szabálysértési ügyszakának tevékenységét segítette.

A kirendelések szerteágazó jellege mellett - ugyancsak előzetes megbeszélés és rendelkezés alapján - a kirendelést nem vállaló helyi bírák az adott bíróságon (szolgálati helyükön) vállaltak többletmunkát.

Fenti intézkedések együttesen biztosították és folyamatosan biztosítják az arányos munkaterhelést, ezáltal az időszerű ítélkezést, mely kirendelések fenntartására - az okok megszűnéséig - a jövőben is szükség lesz. Ahogyan arról már korábban említést tettem, 2019. év második felének nagy, összefogást igénylő megoldandó feladata a kártalanítási ügyek időszerűségének drasztikus javítása, az ügyhátralék nagymértékű ledolgozása, mely a kirendeléseken túlmenően az azzal érintett helyi bíróságokon belül is a munkaszervezés átdolgozását, az ügyelosztási rend módosítását igényli, azzal, hogy a kirendelés érinti a kirendelendő bírák mellett dolgozó tisztviselőket is terveim szerint.

E körben is rendkívül fontosnak tartom a megfelelő kommunikációt, a kirendelést szükségessé tevő okok (tartós távollét, jogszabályi változások, megnövekedett ügyérkezés, stb.) részletes feltárását, másik oldalról pedig a motiválást és a kollegialitás elvének hangsúlyozását is: minden bíróság kerülhet nehéz helyzetbe ugyanis, ezért fontos, hogy számíthasson a bíró és titkár kollégák segítségére a nehéz időkben. Fontos annak visszajelzése is, hogy a „kisegített” ügyszakok bírái nagyra értékelik a segítséget.

Az igazgatás átláthatósága, a naprakész, folyamatos tájékoztatás jegyében is már rövid távon tervezem legalább negyedévente, de akár havonta is valamennyi bíró kolléga vonatkozásában az egységes elnöki tájékoztatást (Intraneten) az adott negyedév (hónap) 1. napján a megelőző negyedévben (hónapban) érkezett és a bíró által befejezett, valamint a folyamatban maradt ügyek súlyszámának összefoglaló tájékoztatóban történő közlésével. Tekintettel arra, hogy csak az elsőfokú ügyek rendelkeznek súlyszámmal, a vegyes referációjában eljáró törvényszéki bírák esetében a felülbírált elsőfokú ügyek súlyszáma kerülhet figyelembevételre, a súlyszám nélküli nemperes első-és másodfokú ügyekről való tájékoztatással együtt, a nemperes ügyeket a járásbírói, illetve a közigazgatási és munkaügyi bírák esetében is figyelembe véve. Ezáltal bíráink mindegyike hozzájut az aktuális információkhoz a munkateher alakulása, helyzete, annak arányossága körében.

5. Az ítélkezési munka hatékonyságát, ezáltal az időszerűséget és magas színvonalú ítélkező tevékenységet biztosító vezetői intézkedések, eszközök, módszerek

Tapasztalataim szerint a bírák szakmai támogatása, képzése, a segítő szándékú igazgatási ellenőrzés, valamint a megfelelő motiválás együttesen biztosítja azt, hogy az ítélkező tevékenységükben független bírák és titkárok időszerűen és a lehető legmagasabb szakmai színvonalon végezzék munkájukat.

a.) Igazgatási ellenőrzés

A szakmai és igazgatási vezetők az igazgatási szabályzatban előírt ellenőrzéseket és vizsgálatokat folyamatosan elvégzik, jelentéstételi kötelezettségeiknek rendszeresen (legkésőbb a negyedéves vezetői értekezleteken) eleget tesznek.

Emellett a törvényszék vezetése által elrendelt egyéb vizsgálatokat (értesítőlapok időszerű kiállítása- büntető és szabálysértési ügyekben, SZNYR és SZSR adatszolgáltatási kötelezettség időszerű és teljeskörű teljesítésének ellenőrzése, stb.) is elvégzik az érintett vezetők, mely vizsgálatok a kitűzött célok elérését biztosítják.

Fontos, hogy az igazgatási szabályzat és a szakmai, igazgatási vezetők megfelelő hozzáállása biztosítja azt, hogy az ellenőrzések teljesítése ne rójon többletterhet a bírákra, az ellenőrzés eredménye pedig segíti a bírákat a leterheltségük mellett az előírt határidők megtartása, a szükséges bírói intézkedések megtétele körében. Ugyanezt a célt szolgálja az egyetlen teherként a bírákra nehezedő negyedéves, illetve havi perkivonat készítési kötelezettség az elhúzódó ügyekben, amelyek abból a szempontból is erősítik a hatékonyságra való törekvést, hogy a bírának tudatosabban kelljen tervezni az ügy mielőbbi befejezéséhez szükséges eljárási cselekményeket, intézkedéseket.

b.) Szakmai támogatás (bírák, titkárok vonatkozásában)

A Balassagyarmati Törvényszéken is 2016. óta a határozott időre kinevezett bírák mellé instruktorként kerül kijelölésre 1 évre, akik ítélkezési tevékenységüket figyelemmel kísérik és a bírói munka megszervezése körében átadják tapasztalataikat a kezdő bírának, kérdéseiket megválaszolják.

A Balassagyarmati Törvényszék civilisztikai és büntető kollégiumának munkatervében foglalt kollégiumi ülésekre, bírói értekezletekre, tanácskozásokra az érintett ügyszak valamennyi bírása, titkára és az adott ügyszakban joggyakorlatát töltő fogalmazója meghívást kap, azon részt vehet, az ott megszerzett tudást hasznosíthatja.

Az adott évre vonatkozó központi és regionális, valamint helyi oktatási-képzési tervek alapján minden célcsoportra aktuálisan kiválasztásra kerülnek azok a témakörök, amelyekre nézve kötelező képzésre kerül sor, illetve a bírák, titkárok választhatnak azon ajánlott képzések közül, amelyek érdeklődésüket felkeltik. A visszajelzések szerint növekszik azon képzések száma, amelyeket rendkívül hasznosnak ítélnék meg a kollégák, ez a workshop jellegű képzési forma elterjedésének is köszönhető.

Ugyancsak erősíti a szakmai támogatást a Balassagyarmati Törvényszéken is felállított munkacsoportok (új Pp. és új Be.) működése.

A már többször említett kártalanítási ügyek ügyhátralékának ledolgozása, újabb (törvényszékünk kis létszámához viszonyítva jelentős számú) kirendelések eszközülésén túl igényli a szakmai támogatás további erősítését. A nem egyszerű jogi megítélésű, időigényes kártalanítási ügyek feldolgozásához nyújtandó szakmai támogatás érdekében – Büntető Kollégiumvezető Úr javaslatával egyetértve – új, ún.

„Kártalanítási” munkacsoport felállítását tervezem 2019. szeptemberében, melynek elsődleges feladata a kártalanítási ügyeket újonnan intező kollégák, de valamennyi ilyen ügyet elbíró kolléga számára egy olyan szakmai anyag (kézikönyv) kidolgozása, amely hatékony segítséget nyújt a kártalanítási ügyekben eljáró bírák és titkárok számára.

A ténszerű, objektív, de empaticusan, segítő szándékkal elvégzett bíróvizsgálatok, valamint a tanácselnöki feljegyzések, azok megbeszélése, az általánosítható tapasztalatok megismertetése a kollégákkal ugyancsak jelentős egyéni és általános szakmai támogatást jelent.

Bár törvényszékünkön hagyományosan jól működik az újonnan kinevezett titkárok tapasztalt titkárok általi betanítása, adott esetben bírói segítséggel, a jövőre nézve megfontolandónak tartom az instruktor - program esetleges kiterjesztését a bírósági titkárok részére is. Hasonló intézkedés az új dolgozók (írnokok) számára is még inkább biztosítaná a gyors beilleszkedést és szakmai fejlődést, az elvégzendő feladatok hatékony elsajátítását.

Ennek kimunkálásában is számítok kollégáim segítségére.

c.) Motiváció

Alapvetően azt gondolom, hogy minden kollégám (bírák, titkárok, fogalmazók és nem jogi végzettségű igazságügyi alkalmazottak) szeretné a munkáját mennyiségi és minőségi szempontból is a lehető legjobban, leghatékonyabban elvégezni.

A belső motiváción túl azonban kiemelt vezetői feladatnak tartom a motiváltság fenntartását, erősítését, a pozitív szándékú visszajelzést, akár a jó teljesítményt jelzi vissza, akár a kijavítandó hibákra hívja fel a figyelmet.

A pozitív visszajelzésre való igény általában meg is mutatkozik, álláspontom szerint erre a vezetőknek is igénye van.

Az utóbbi években központi motiváló tényezőként tekinthetünk a Megtartó Program elemeire, amelyek a többletteljesítményt is elismerik és általában teljesítményhez kötöttek (pl. FFP Programok átlátható szempontrendszer, soronkívüli előresorolás lehetősége, címadományozási lehetőségek, stb.) amellet, hogy például bírák esetében az önképzést motiváló juttatásra kerül sor 2018. évtől, 2019. évben pedig újabb elemekkel bővült a program a Karrier-Család-Egészség megfelelő egyensúlyának megteremtése érdekében (ingyenes állatkerti belépők, üdülési támogatás igazságügyi alkalmazottaknak stb.), a családbarát szervezeti kultúra erősítése érdekében.

Motiváló lehet adott esetben az oktató, instruktori tevékenységre való felkérés, a törvényszékünkön is kialakított „Balassagyarmati Törvényszék bírása”, illetve „Balassagyarmati Törvényszék igazságügyi alkalmazottja” cím adományozásának lehetősége, ahogyan az otthondolgozási kedvezmény bírák, titkárok részére való biztosítása, mely a zavartalan munkavégzésen keresztül növelheti a hatékonyságot.

Bár az Esélyegyenlőségi tervünk tartalmazza családbarát intézkedések lehetőségét, rövid távon tervezem a családbarát munkahely cím megszerzését, illetve a rugalmas munkaidő-beosztás megvalósítását a 18 éven aluli gyermekeket nevelő kollégák (ü. alkalmazottak) vonatkozásában, mely szolgálja a törvényszékünk, helyi bíróságaink megtartó erejének erősítését.

Ugyancsak motiváló hatásúnak mutatkozik az igazságügyi alkalmazottakat érintő új bérezési rendszer 2017-től.

Mindezek mellett hiszek a "jó szó" erejében, melynek motiváló hatása vitathatatlan.

A motiváltság fenntartását erősítheti az is, ha nem feledkezünk meg az általában több évtizedes ítélkezési tevékenység után nyugalomba vonult kollégáinkról sem. Tervezem évente egyszer valamennyi nyugalmazott bíró kolléga meghívását a törvényszékre, illetve helyi bíróságainkra, mert rendkívül fontosnak tartom, hogy a nyugdíjbavonulással ne szakadjon meg véglegesen a kapcsolatunk a bíróságért sokat tett mindenkori megbecsült kollégáinkkal.

IV. Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása

A Balassagyarmati Törvényszék jelenlegi engedélyezett létszáma 224 fő, közülük 48 fő bíró, 15 fő bírósági titkár és 5 fő fogalmazó. A bírói álláshelyekből 2 nincs betöltve (a Salgótarjáni Járásbíróságon az elnöki álláshely, a Balassagyarmati Járásbíróságon egy büntető ügyszakos bírói álláshely), ténylegesen 12 bírósági titkárunk van és 3 fogalmazónk (a Balassagyarmati Járásbíróságon 4 titkár és 2 fogalmazó, a Salgótarjáni Járásbíróságon 4 titkár és 1 fogalmazó, a törvényszéken 4 titkár, a törvényszéknek, a Pásztói Járásbíróságnak és a Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak nincs fogalmazója, illetve e két helyi bíróságunkon titkár sem működik.) Jelenleg 2 törvényszéki titkárunk gyermekvállalás okán tartósan távol van, közülük egyikük munkába állása 2019. szeptember közepén várható, így ténylegesen a 15-ből 10 titkár dolgozik.

Törvényszékünk az ország legkisebb létszámú törvényszéke, amely részesül e tény előnyeiből és hátrányaiból. Előnye a rugalmasság, a kollegialitás magasabb szintje, hátránya az, hogy ügyszakon belül sem a helyi bíróságon, sem a törvényszéken nincs lehetőség szakosodásra. A törvényszéken valamennyi polgári/gazdasági, illetve büntető ügyszakos bíró tárgyal első-és másodfokú peres és nemperes ügyet (kivéve a cégbíró), büntető ügyszakban egy tanácselnök látja el a bv. bírói feladatokat, amellett, hogy 2018. végéig - a bv. kártalanítással kapcsolatos ügyek vonatkozásában - valamennyi bíró kijelölést kapott bv. bírói feladatok ellátására. A vegyes referáda mindkét ügyszakban szakmai többletterhet ró a bírákra. További hátrány, hogy a kis létszám okán nincs tartalék bíróságunkon, egy-egy bíró és/vagy titkár kolléga akár átmeneti kiesése is nehézséget okoz az időszerűség biztosítása szempontjából (a korábbiakban kifejtettek szerinti kirendeléssel oldjuk meg szükség esetén a helyzetet). Jelenleg a Balassagyarmati Járásbíróság egy-egy büntető és polgári ügyszakos bírója van gyermekvállalás okán tartósan távol.

Valamennyi titkárunk mind a járásbíróságokon, mind a törvényszéken a beosztása szerinti, jogszabály által hatáskörébe utalt ügyekben saját nevében jár el (szabálysértési, végrehajtási, büntetés-végrehajtási, civilszervezetekkel kapcsolatos ügyek).

A fogalmazók a joggyakorlati beosztásuk szerint töltik joggyakorlati idejüket, minden ügyszakban több bíró mellett, annak érdekében, hogy több bíró mellett több személyes tapasztalatra, eltérő látásmódra tegyenek szert.

Törvényszékünkön 9 bírósági ügyintéző tevékenykedik elsősorban civilisztikai ügyszakban, a cégbíróságon, illetve a felszámolási ügyszakban (hagyományos bírósági ügyintézői feladatokat végezve), továbbá bírósági ügyintézők büntető ügyszakban (Bf. Iroda, Bv. Csoport) tevékenykednek, a bíróságaink jellegéből következően így a kizárólagos bírósági ügyintézői feladatok ellátása teljeskörűen nem tud megvalósulni.

Az igazságügyi alkalmazottak létszáma a bírói létszámhoz arányos, megfelelő, az igazságügyi alkalmazottak tekintetében is figyelemmel kell lenni az arányos munkateher biztosítására, az eltérő jellegű feladatok jellege, mennyisége okán is.

Továbbra is szükségesnek tartom, hogy a fizikai munkakörökben a takarítást, illetve az őrzési – rendészeti feladatokat saját dolgozókkal biztosítsuk. Integritási szempontból is ezt mindenképp indokoltnak tartom, s bár már rövid távon emelni kellene a fizikai dolgozók illetményét is, alapvetően költségtakarékosabb megoldásnak tartom, mint külső vállalkozással biztosítani e funkciókat. Ugyancsak fenn kívánom tartani a törvényszéken a 24 órás portaszolgálatot, a két épület területe meghaladja az 5700 m²-t, a biztonságos működés fenntartása ezt indokolja.

A korábbi években lefolytatott éves iratkezelési ellenőrzések tapasztalatai alapján is szükségesnek mutatkozik a törvényszék vonatkozásában a nem jogi végzettségű igazságügyi alkalmazottak (polgári és büntető bírók mellett dolgozó jegyzők, kezelőirodai dolgozók, Bv. Csoport tisztviselői) vonatkozásában a munkateher egzakt felmérése, annak céljából, hogy a megfelelő vezetői döntések előkészítéséhez korrekt adatok álljanak rendelkezésre, biztosítandó az igazságügyi alkalmazottak arányos terhelését. Ennek az elvégzésére akár egy munkateher-mérési munkacsoport felállítása is célszerű lehet, mely törvényszékünk valamennyi szervezeti egysége vonatkozásában folyamatosan biztosítaná a monitoringozás lehetőségét.

Szót kell ejteni ehelyütt arról is, hogy a törvényszékünkön is minden bíró rendelkezésére áll - aki ezt igényelte - **a beszédfelismerő (Globalspeech) szoftver és eszköz**, melynek használatára a bírák motiválása jelenleg is zajlik. A beszédfelismerő szoftver alkalmazása - a kezdeti nehézségek után - álláspontom szerint csökkentheti mind a bírák, mind a leírók munkaterhét, a felszabaduló kapacitások bírák esetében az ítélkezési tevékenységre biztosíthatnak több időt, az igazságügyi alkalmazottak esetében pedig arányosabbá, könnyebbé teheti a munkaterhet, a felszabaduló munkaidő mozgásteret biztosít a vezetők számára is. Ekörben a motiváció erősítése mindenképpen szükséges.

A törvényszéki végrehajtásban tevékenykedő 3 fő (végrehajtó, végrehajtási ügyintéző, tisztviselő) további foglalkoztatása gondos mérlegelést igénylő feladat, kollégáink a törvényszékünkön tervezik további tevékenységüket. Tapasztalataim szerint a Bv. csoport - figyelemmel arra, hogy az itt tevékenykedő 3 fő tisztviselő nem egyetlen jogalkalmazó (bv. bíró), hanem mintegy 4 fő további titkár kolléga mellett látja el a feladatait - leterheltsége igen jelentős, így megerősítésre szorul legalább egy további tisztviselővel, a 2019. szeptemberétől a kártalanítási ügyhátralék ledolgozása érdekében bevonandó bírák nagy számára tekintettel akár 2 fővel is. Mindenképpen említést érdemel, hogy a Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2020. január 1. napjával való megszűnése határozatlan időre lekerült a napirendről.

Ugyancsak említést érdemelnek a munkaköri arányszámok, különös tekintettel a bírói és igazgatási vezetői arányszámokra. Ez a jelenlegi ügyforgalmi adatokra figyelemmel a törvényszéki szinten okoz problémát a kis létszámból adódóan - főként büntető ügyszakban, ugyanis a jelenlegi teljes (7 fős) bírói létszám mellett ez a tárgyalási kedvezményekre tekintettel ténylegesen 5,30 tárgyaló tanácsot jelent, így az időszerűség tartása, a törvényes másodfokú tanácsok felállítása, azaz munkaszervezési szempontból igényli azt, hogy a büntető ügyszakos igazgatási vezetők az előírtnál nagyobb részt vállaljanak az ítélkezési tevékenységből, ahogy erre az elmúlt években sor került. (Bár a bírói és igazgatási vezetői arányszám - 3,9 - az

országos átlag alatt van, a kis számok miatt ez nem teljeskörűen mutatja a tényleges helyzetet.) Ugyancsak elmondható, hogy az ügyforgalmi adatok alapján az elmúlt években a törvényszék polgári-gazdasági ügyszakából eltávozott (nyugdíjba ment) kollégák megüresedett álláshelyei elvonásra kerültek, így egy-egy kolléga rövidtávú kiesése is nehézséget okoz ezen ügyszakban is. Megemlítendő, hogy egyetlen cégbíránk van, akinek a helyettesítése nem egyszerű feladat.

Sem a bírói, sem az igazságügyi alkalmazotti fluktuáció nem okoz különösebb nehézséget, legfeljebb rövid időszakokra az üres álláshelyek betöltéséig. Az elmúlt években a nyugdíjba vonulás, illetve magasabb szintű bíróságra (Kúria, Ítéltábla) történő áthelyezések mellett mindösszesen két bíró kolléga távozott lemondással a bíróságainkról. Ugyanakkor a titkári létszám feltöltése évek óta nem sikerült, sajnálatosan jelenleg is több (3) üres titkári álláshelyünk van, mely 20%-os hiányt jelent. A nem jogi végzettségű igazságügyi alkalmazottak megtartását, pótlását jelentékenyen elősegíti a 2017. évi alkalmazotti bérrendezés. Törvényszékünk a Vezetői Program keretében létrehozott, a tervezhető (nyugdíjba vonulás), illetve a váratlanul fellépő tartós távollétek kezelésére vonatkozó intézkedési tervvel rendelkezik 2017. óta. Ugyanakkor a fizikai állományba tartozó 1 üres rendészeti állást hónapok óta nem sikerült betölteni, ennek oka leginkább az, hogy a fizikai dolgozók illetménye nem a bértábla része, a részükre adható munkabér nem túlságosan vonzó.

Törvényszékünk vonatkozásában is kockázatként jelentkezik az ún. burnout szindróma, azaz a kiégés veszélye, az ilyen jellegű jelzésekre oda kell figyelni.

Terveim szerint minden évben szükséges lenne - igényfelmérést követően - helyben megszervezni a kiégés veszélyét elhárító, azt kezelő tréninget.

Ugyancsak segítheti a munkavégzéssel járó stressz kezelését a közösségi rendezvények szervezése, anyagi támogatása, a lehetőségek adottak, a kollégák erre nyitottak, célszerű alulról jövő kezdeményezéseket felkarolni, a kollégákat motiválni arra, hogy bátran javasoljanak, kezdeményezzenek programokat, melyeket a vezetésnek támogatnia kell.

Ahogy pályaművem korábbi részében hivatkoztam rá, a munkateher alakulásának nyomonkövetése és a munkaerő szükségesnek mutató átcsoportosításának naprakész felmérése alapján a kirendelés, illetve a szintén elnöki hatáskörbe tartozó központosítás (szabálysértési, nyomozási bírói ügyek tekintetében) ugyancsak az emberi erőforrások optimális elosztásának és hasznosításának hatásos vezetői eszközei, melyekkel azok szükségessége esetén az érintettek maximális bevonásával, alapos előkészítést követően élni kell a jövőben is.

Ugyancsak az emberi erőforrásokkal való optimálisabb gazdálkodást segíti elő az igazságügyi alkalmazottak 2017. évben bevezetett teljesítményértékelési rendszere, illetve a hatályba lépett új szabályzat szerint 2019. első félévében elvégzett, igen részletes szempontrendszerű teljesítményértékelés. A szabályzat alapján elvégzett teljesítményértékelések nem pusztán az igazságügyi alkalmazottak bérezésére lehetnek kihatással, hanem mérhetővé teszik az érintett dolgozók szakmai fejlődését, kompetenciáit, hozzáállását, melyek alapján megalapozottabb személyzeti döntések hozhatók.

V. A tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és a pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

A törvényszék elnökének e körbeni feladatai is óriási felelősséggel járnak, hiszen a közvetlen munkahelyi környezet aktuális állapota, a szükséges és komfortos munkavégzést biztosító tárgyi feltételek megteremtése, illetve a pénzügyi forrásokkal való hatékony, célszerű gazdálkodás biztonsága együttesen szolgálja a törvényszék biztonságos működéséhez fűződő alapvető érdekeket, illetve az ítélkező munka hatékonyságát.

Az ország legkisebb létszámú törvényszékeként is a költségvetésünk fő számai meghaladják az 1,7 milliárd forintot; bírósági épületeink alapterülete meghaladja a 11 ezer m²-t (a törvényszék „A” épülete 4685 m² – ebből 705 m² a főügyészség által használt terület, a „B” épület 1080 m², a Salgótarjáni Járásbíróság 4400 m², a Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 540 m², míg a Pásztói Járásbíróság 650 m² területű).

Összességében kijelenthető, hogy gazdálkodásunk stabil, a biztonságos működéshez a pénzügyi források, a költségvetési támogatás és a bevételeink rendelkezésre állnak.

A Jablonszky program keretében, illetve más forrásból az Országos Bírósági Hivatal által biztosított fedezet alapján az elmúlt években számos sikeres pályázat útján a Balassagyarmati Törvényszék bírósági épületei folyamatosan megújultak, számos fejlesztésre került sor, illetve jelenleg is van folyamatban (a törvényszék "A" épületének teljeskörű nyílászárócseréje közel 250.000.000.-Ft beruházási értékben).

Sikeresen pályáztunk a Jablonszky 8-as programban is az idei évben és a törvényszék „A” épületének elektromos felújítására 11.720.535.-Ft támogatást nyertünk el, mely a további terveink (klimatizálás) megvalósításához is szükséges. Ez év augusztusában pedig az OBH a Wágner Gyula terv keretében a nyílászárók cseréjével is összefüggésben további 50 millió forintos forrást biztosít a törvényszék „A” épületének homlokzat-festési munkálataira, így főépületünk közel 20 év után kívülről is megújulhat.

Bírósági épületeink közül egyedül a 2013-ban teljes felújításon és bővítésen átesett Salgótarjáni Járásbíróság rendelkezik klímaberendezéssel, a törvényszék "A" épületét érintően a tervezési munkálatok elkezdődtek, az ennek megvalósítását biztosító pályázati lehetőséggel feltétlenül élni kell, éppen ebben a hónapban kaptunk konkrét jelzést az Országos Bírósági Hivaltól a törvényszék „A” épületének járásbírósági részére vonatkozó klimatizálási tervezés megkezdésére, mely leendő beruházás egyben lehetőséget teremt a megújuló energia előállítására (napelemek).

Saját forrásból is mindig jut a kisebb volumenű, a dolgozók komfortérzetét növelő karbantartási, felújítási munkákra, az erre vonatkozó igények felmérése rendszeresen megtörténik.

Az energiahatékonyság a költségtakarékos gazdálkodás egyik záloga, a korszerű kazánok beszerzése, a régi nyílászárók cseréje is ezt célozza, ugyanakkor

mindenképpen érdemes további energiahatékonyságot növelő beruházások (megújuló energia előállítás) lehetőségét mérlegelni, az előkészítő munkálatokat, a tervezést megkezdeni, melyre a fentiek szerint a lehetőség megnyílt.

A törvényszék belső udvara is megérett az újragondolásra, szebbé tételre, több parkolóhely praktikus kialakításával akként, hogy a zöld felület nem csökken.

Törvényszékünk bíráinak informatikai eszközökkel való ellátottsága, különösen a 2018. novemberében a "Digitális Bíróság Projekt" keretében átadott, központilag biztosított modern számítástechnikai eszközök kiosztására tekintettel igen jónak, magas színvonalúnak tekinthető, megfelelően szolgálja az ítélkezési tevékenység hatékonyságát. A VERDE, illetve a Coospace alkalmazásával a bírák bárhol és bármikor hozzáférnek a munkavégzéshez szükséges adatokhoz, minden bíró bármikor használhatja a Jogtár alkalmazást, teljeskörűen biztosítottak az otthoni munkavégzés feltételei. További feladat e körben, hogy az újonnan bírói kinevezést kapott kollégák, illetve a bírói tevékenységet végző titkár kollégák is mihamarabb rendelkezzenek a korszerű eszközökkel.

Bíróságaink is megfelelően ellátottak a napi munkavégzéshez feltétlenül szükséges informatikai eszközökkel, melyeken az informatikai rendszerek naprakészen használhatók a munkavégzés során. Ugyanakkor a bírói notebook-ok már 4 évesek, ezek cseréje 2 éven belül indokolt.

Az informatika területét érintve megjegyzendő, hogy a járásbírói szervek elérték a 6 éves kort, ezek cseréje, vagy funkciójuk más technológiával / megoldással való kiváltása már sürgősen indokolt, a központi igazgatás segítségével fontos megoldandó feladat. Ugyancsak konszolidálandó a szerverszobák helyzete a törvényszék épületében. Jelenleg Balassagyarmaton két épületben összesen négy szerverszobánk van, ezek számát indokolt csökkenteni és a megmaradó szerverteljesítmények fizikai biztonságán is javítani kell, indokolt külön felügyeleti rendszerek kiépítése, a klímaberendezések cseréje, működési biztonságuk javítása. Ugyancsak javítani kell az informatikusok elhelyezési- és munkakörülményein. Jelenleg egy 8-9 m²-es szobában vannak elhelyezve, mely meglehetősen zsúfolt, a nyugodt körülményeket nem biztosítja. Komoly kihívás az új informatikai biztonsági szabályzat megalkotása, az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságról szóló 2013. évi L. törvény rendelkezéseinek való megfelelés biztosítása. Tekintettel arra, hogy a bírósági szervezetben mindenhol egységes informatikai rendszer léte alapvető fontosságú, mindenképpen a központi igazgatás szakmai segítségére van szükségünk, az ez év tavaszán a Kibervédelmi Intézet Hatósági Főosztálya által az országban elsőként nálunk végzett hatósági ellenőrzés eredménye is ezt támasztja alá, önerőből a törvényes követelményeknek való megfelelés nem biztosítható. E körben az OBH Informatikai Főosztályának megkeresése megtörtént.

A 2016. októberében törvényszékünk és a Danka Kft. között létrejött teljeskörű üzemeltetési szerződésünk (TÜSZ) a nyomtatási szolgáltatásokra 2020. októberében lejár. Az OBH valamennyi törvényszékre biztosít központilag nyomtatókat / multifunkcionális eszközöket TÜSZ-el együtt, fontos, hogy a szerződés lejárata

idejére megkapjuk ezeket az eszközöket, melyek a jelenlegi bérelt eszközeinket leváltják és reményeink szerint csökkennek a nyomtatás költségei.

Az Informatikai Osztály jelentése alapján távlati célként felmerül a papíralapú kiadmányozás elektronikus ügyviteli rendszerből való megvalósítása; a lajstrom program a posta rendszerébe elektronikusan küldené a kiadmányt (mint az elektronikusan kapcsolatot tartó fél esetében) és a posta azt nyomtatná / borítékolná és kézbesítené, tudomásunk szerint elvileg a posta képessége erre megvan.

Törvényszékünk illetékességi területén 3 végpont kialakítására és használatba vételére került sor a Via Videó Projekt keretében, a távmeghallgatásokra, a tárgyalótermi kép-és hangfelvételek készítésére alkalmasak, ez utóbbi vonatkozásában a központi szabályzatot várjuk és a kollégák képzése után lehetőség lesz kép-és hangfelvétel egyidejű készítésére. A közeljövőben várhatóan minden bírósági épületben és távlatilag minden tárgyalóteremben kialakításra kerül egy-egy végpont; ennek keretében a Pásztói Járásbíróságon 2019. szeptember végéig kiépítésre kerül az újabb végpont.

Szükségesnek látom a távmeghallgatás szélesebb körű alkalmazásának ösztönzését, a használat kiterjesztését, hiszen jelenleg leginkább a nyomozási bíró által, a letartóztatás meghosszabbítása tárgyában tartott üléseken élnek kollégáim e lehetőséggel. Mind büntető, mind polgári ügyszakban, de a szabálysértési ügyekben különösen a gyorsított eljárásban lehetőséget látok a távmeghallgatások számának növelésére, mind a rendőrség, mind az ügyvédi kamara bevonásával ennek előnyei hatékonyabban kihasználhatók. Ennek érdekében szükséges a vezetői egyeztetés a hivatásrendek képviselőivel.

A XXI. századi követelmények teljesítéséhez feltétlenül szükséges ún. ügyfélközpontok kialakítása a nagyobb bíróságokon (a törvényszék és székhelyi járásbíróság épületében, illetve a Salgótarjáni Járásbíróságon). Az ügyfélközpontok a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítésének nagyszerű eszközei, bővebben a pályaművem VII. pontjában érintem. (Az ügyfélközpontok kialakítása jelentős forrást igényel, így központi pályázat útján tartom kivitelezhetőnek a kialakítását.)

A törvényszékünk ahogyan az informatika, úgy a Gazdasági Hivatal területén is kiváló és lelkiismeretes, nagy szaktudású kollégákkal rendelkezik, akikre támaszkodva a költséghatékonyság és törvényes gazdálkodás felelős gondolkodás mellett az eddigiekhez hasonlóan megvalósítható.

Mind a jelentős költséggel járó fordítói, illetve tolmács kirendelések, mind pedig a bűnjelkezelés területén a takarékos gazdálkodás érdekében az elmúlt években megtörténtek a szükséges igazgatási, illetve szakmai vezetői intézkedések. A bírák, titkárok rendelkezésére állnak az évente frissített fordítói-és tolmácsdíjak, a bírák figyelemfelhívása a bűnjelekről való lehetséges legkorábbi - költség megtakarítást eredményező - rendelkezésre megtörtént. Ugyancsak jelentős megtakarítást eredményez a bérmentesítő gépek használata Balassagyarmaton és Salgótarjában, illetve ezen bíróságok vonatkozásában és a Pásztói Járásbíróságon a saját kézbesítők igénybevétele a hivatalos küldemények kézbesítése körében. Az elektronikus

kapcsolattartás térnyerésével ugyanakkor a bíróságaink levélforgalma csökkenő tendenciát mutat, folyamatban van ennek felmérése, azonban a már 2019. tavaszától a törvényszéken helyi kézbesítési feladatokat ellátó hivatalsegéd kolléga felszabadult kapacitásait a Bf. Iroda, illetve a BV. Csoport tisztviselőinek megsegítésére használjuk fel. A költséghatékonyság érdekében a saját kézbesítők munkarendjének, munkaidő beosztásának, munkaköri feladatainak felülvizsgálata a közeljövő feladata.

A költségek csökkentéséhez hozzájárult évekkel ezelőtt a készenléti rendszer átszervezése, a szükséges, de elegendő készenléti időtartamok racionális meghatározása azzal, hogy az ügyeleti feladatokat azok időtartamára tekintet nélkül el kell látni.

A központi igazgatás kezdeményezésére, a bemutatott más törvényszékek jó gyakorlatainak tapasztalatai alapján a törvényszékünk **ügyeleti-készenléti rendjének** felülvizsgálata folyamatban van, a költséghatékonyság biztosítása érdekében. Az ügyészség, illetve a megyei rendőrség vezetőivel ennek érdekében már 2019. szeptemberében egyeztetést kívánok kezdeményezni, miután kollégáim javaslatai beérkeznek.

Kockázatként jelentkezik a törvényszék egyébként működő elektronikus biztonsági védelmi rendszerének elavultsága, ennek megoldása a közeljövőben szükséges, illetve a Pásztói Járásbíróság épületének felszerelése kamerarendszerrel (kívül-belül) ugyancsak megvalósítandó feladat.

A pályázati lehetőségek keresése ugyancsak terveim között szerepel.

VI. A bírósági integritás

Az integritás mind a bíróság, a bírósági szervezet, mind a bírák és igazságügyi alkalmazottak befolyásmentes, feddhetetlen, a jogszabályi előírásoknak és az OBH elnöke által meghatározott célkitűzéseknek, értékeknek és elveknek való megfelelést, illetve a mindezeknek megfelelő magatartást, szervezeti működést jelenti.

Az integritás intézményébe tartozó kérdések a szervezeten belül, illetve kifelé, az állampolgárok felé merülhetnek fel, mindezek természetesen összefüggenek.

1. Belső integritás:

a.) Az igazgatás átláthatósága, a belső nyilvánosság

A bíróságok működését meghatározó jogszabályi rendelkezések, az OBH elnökének szabályzatai, egyedi feladatmeghatározásai, továbbá a törvényszék elnökének helyi szabályzatai, elnöki intézkedései minden érintett bírósági dolgozó számára ismertek, illetve megismerhetők, az igazgatási vezetők a megfelelő tájékoztatást biztosítják.

Vezetőtársaim és bíró, valamint igazságügyi alkalmazott kollégáim bevonásával, javaslataikat, észrevételeiket figyelembe véve első intézkedéseim között szükségesnek tartom az utoljára 2016-ban aktualizált Szervezeti és Működési Szabályzatunk felülvizsgálatát, valamint valamennyi helyi szabályzatunk, a hatályban lévő elnöki intézkedések áttekintését, a szükséges módosítások, korrekciók elvégzését, illetve minden olyan szabályzat meglétének ellenőrzését, mely a törvényes működésünk előfeltétele és alapja.

A belső kommunikáció főszabály szerint elektronikus alapú, az információkat a törvényszék Intranetes oldalán, illetve - személyre szabottan – immáron az Outlook levelezőrendszeren (e-mail) keresztül osztja meg a törvényszék elnöke, a személyzeti döntések, illetve azon intézkedések kézbesítése, melyek esetében az átvétel ténye és ideje is jelentőséggel bír, átadókönyvvel, papíralapon történik.

Az egyes vezetői döntések, intézkedések, feladatmeghatározások személyes közlése általában a vezetői értekezleteken, előkészítést, javaslatok és vélemények bekérését követően írásban, illetve konkrét feladat, elnöki ügy esetében az érintettel való személyes megbeszélés útján történik. Fontosnak tartom, hogy az igazgatási vezetői döntések indokairól az érintettek tudomást szerezzenek.

Az átlátható igazgatást biztosítják a közérthető kommunikáció, a munkaterv, az egyes értekezletek pontos napirendjének kellő időben való eljuttatása, az előkészítő anyagok mellékelésével. Korrekt munkakapcsolatra törekszem a Bírói Tanáccsal, a feladataik ellátásához minden szükséges információt kellő időben a rendelkezésükre bocsátok.

Az igazgatás átláthatóságának fontos része a végrehajtás nyomon követése, a visszacsatolás, szükség esetén az utóellenőrzés.

Korábban már szóba kerültek az igazgatási ellenőrzések, melyek szempontjai az igazgatási szabályzat, illetve az adott ellenőrzést elrendelő elnöki intézkedésekben mindenki számára érthetőek és világosak.

A belső nyilvánosság fontos része az értekezleti rendszer, a negyedéves vezetői értekezleteken elhangzottakról is a kollégákat a szakmai és igazgatási vezetők tájékoztatják, az elnöki döntések indokait is feltárva. A kollégiumi ülések, tanácselnöki értekezletek, bírói tanácskozások és értekezletek is az információ-átadás fórumai lehetnek a szakmai kérdéseken túl. A hatékony kommunikáció, az átlátható igazgatás szempontjainak érvényesítése jegyében tervezem a negyedéves vezetői értekezletek jegyzőkönyveinek belső intraneten való közzétételét 15 napon belül.

Az átlátható igazgatást szolgálja a dolgozói elégedettségmérés intézménye is.

Törvényszékünkön is biztosított a konferencia beszélgetésre is alkalmas eszköz használata, a jövőben a törvényszék és a vidéki járásbíróóságok közötti kommunikációban is jobban kihasználható e lehetőség, illetve akár a Via Videó programban kiépített végpontok is alternatív célként oktatási célra is felhasználhatók lehetnek. Mindezen esetekben ugyanis idő-és költségmegtakarítással jár az informatika adta lehetőségek kihasználása.

b.) Bírák és igazságügyi alkalmazottak integritása:

- Az **ügyelosztási rendek** - széleskörű előkészítés, a Bírói Tanács véleményének, illetve az adott ügyszak kollégiumi véleményének beszerzését követően - megfelelően biztosítják a törvényes bíróhoz való alapjogot, így a bíróságon kívül, az állampolgárok felé is komoly jelentőséggel bír, mindenki által hozzáférhető (törvényszékünk honlapján, illetve a bírósági épületek hirdetőtábláin is), közérthetően tartalmazza az ügyelosztás rendjét.

Az ügyelosztási rend alapján világosan követhető az ügyek elosztása, kellően rugalmas, a munkateher arányosítása érdekében, kizárás, tartós távollét esetén biztosítja az eltérés, az átosztás lehetőségét.

A kirendelések szerteágazó jellegére figyelemmel nagy gondot kell fordítani az aktualizálásra, az ügyfelek is nyomon követik - követhetik az ügyelosztási rendeket.

- A **kizárás** intézménye is alapvetően integritási kérdés, mind az ügyfelek irányában, mind a kollégák részéről. Az ügyfelek által bejelentett kizárás iránti bejelentések általában a bíró és a bíróság elfogultságára hivatkoznak, melyek igen nagy többsége alaptalan. A bírák részéről bejelentett kizárási okok esetében fontos, hogy azok tényszerűek, megalapozottak legyenek.

- A **panaszok** intézése az erre vonatkozó szabályzat alapján történik. A panaszok 1-2 esetben alaposak, ilyenkor az arányosság követelményének betartásával történik intézkedés az érintett kolléga felé, illetve a mulasztás pótlására. Fontos, hogy a közérthetőség alapelve a panaszok elintézése során is biztosítva legyen, a panaszos számára egyértelmű és világos legyen panaszának elbírálása. A panaszok nagy többsége a bíróval/bírósággal szembeni bizalmatlanságra, a jogszabályok téves vagy

hiányos ismeretére, illetve a pervesztes felek vagy eljárás alatt álló vagy elítélt terheltek személyes ellenszenvére vezethető vissza.

- A jogállási törvényekben írt **összeférhetetlenségi** eset az utóbbi években nem fordult elő törvényszékünkön; **mentelmi jog felfüggesztésére** sem került sor.
- A bírák és igazságügyi alkalmazottak **fegyelmi helyzete** igen jónak minősíthető, fegyelmi eljárás kezdeményezésére az utóbbi években nem volt szükség (2018-ban egy esetben egy bíró, egy esetben egy igazságügyi alkalmazott lemondására tekintettel nem volt erre szükség), elvértve fordult elő, hogy írásbeli figyelmeztetés volt szükséges igazságügyi alkalmazottakkal szemben, általában szóban is kezelhetők a kisebb mulasztások, fegyelmezetlenségek. Ugyanakkor fontos, hogy a nagyobb mulasztások - a fokozatossági és az arányossági követelmények szem előtt tartásával - nem maradhatnak következmények nélkül. Pozitívnak értékelhető, hogy a két éven túli ügyekben sem tárt fel az igazgatási ellenőrzés soronkívüli értékelést megalapozó mulasztást ezidáig.
- A bírákat, igazságügyi alkalmazottakat írásbeli (panaszokban, perbeli beadványokban) ért verbális **támadások** előfordulnak, fizikai támadásra bírósági dolgozóval szemben szerencsére nem került sor. A sértő, gyalázkodó, becsmérlő kifejezések használata esetén az érintett bíró, igazságügyi alkalmazott egyéni döntésén múlik, hogy kíván-e magánindítvánnyal élni, ezt általában nem vállalják a kollégák. Közvadas bűncselekmények esetén (pl. vádlottak egymás közti bántalmazása bírósági épületben) a rendőrségi bejelentésre sor kerül. Az elmúlt években felmerült azon jogszabálmódosítási kezdeményezéssel, mely fokozottabb büntetőjogi védelmet biztosítana a bírósági dolgozóknak, maximálisan egyetértek.

Néhány alkalommal került sor az elmúlt években (szerencsére alaptalannak bizonyult) fenyegetésekre a bírák felé, ilyen esetekben a törvényszék vezetése a szükséges intézkedéseket a bírák védelmében haladéktalanul megtette.

Rendkívül fontosnak tartom, hogy a tárgyalóteremben a bíró határozottan tartsa fenn a rendet, megfelelő határozottsággal a rend fenntartható, az utóbbi években a tárgyalótermi rendkívüli helyzetek kezelésére a központi képzések elérhetők. A tárgyalótermek előtti folyosói rend fenntartása a rendészet hatókörébe esik, szükséges az ő képzésük is, a megfelelő technikák elsajátításával a konfliktusok megelőzhetők, kezelhetők. A rendőrség bevonásával még 2019. évben ún. taktikai tréning szervezését tervezem rendészeink részére.

A bírósági épületeink a fizikai biztonság megteremtése érdekében detektoros beléptető kapuval rendelkeznek, a törvényszék „A” épülete és a Salgótarjáni Járásbíróság röntgensugaras csomagátvizsgáló készülékkel is.

Az évekkel ezelőtt a Kiskunhalasi Járásbíróságon lezajlott események, illetve a 2019. februárjában a Fővárosi Törvényszéken történt, túszejtéssel is járó fogolyszökés, mint rendkívüli esemény is rámutatott arra, hogy az ilyen helyzetek kezelése, a bíróságok

rendjének biztosítása mennyire fontos. Tekintettel arra, hogy a legkörültekintőbb munkaszervezés mellett sem lehet minden eseményt megelőzni, élni kell a távmeghallgatások nyújtotta előnyökkel, mind a bíróságok, mind a Bv. Intézetek, a Rendőrség vonatkozásában a biztonsági kockázatok kiküszöbölésével jár, ha a terhelteket nem kell a bíróságra szállítani. A távmeghallgatás - amellet, hogy az ügyfelek számára is költséghatékony - a tanúk, sértettek fizikai biztonságát, jogaik érvényesítését is garantálja.

Az elmúlt években (2017-ben és 2018-ban) 3 bombariadó is akadályozta bíróságainkat a működésben, két esetben a törvényszéket és a székhelyi járásbíróságot, egy esetben a Salgótarjáni Járásbíróságot érintően. Mindhárom esetben az épületek teljes kiürítése megtörtént, az ügyfeleket érintően is. Sajnos csak egy esetben (a 2018-as törvényszéki bombariadó esetében) sikerült a rendőrségnek az elkövetőt beazonosítani, a vádemelés is megtörtént. Az esetek kapcsán tapasztalat, hogy az elkövető azonosítását megkönnyíthetné olyan telefonközpont(ok) kialakítása, olyan fejlesztés, amely az elkövető bejelentését rögzítené. Ennek előkészítésére 2018-ban intézkedés történt, a Jablonszky pályázat keretében terveim szerint erre forrás biztosítható.

2. Külső integritás

a.) A közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságának biztosítása honlapunkon megtörténik, az aktualizálásra figyelmet kell fordítani.

A közérdekű adatigénylések elenyésző számban érkeztek, ezek teljesítése a feltételek fennállta esetén megtörténik.

b.) A bíróságunk ellen indított perek döntő többségében a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül elutasításra kerül, az utóbbi években két esetben fordult elő részbeni marasztalásunk, egyik esetben a jogerős döntés ellen felülvizsgálati kérelemmel éltünk. 2018. év végén mindössze egy, 2019. június 30-án pedig 4 olyan per volt folyamatban törvényszékünk ellen, melyben önállóan láttuk el a perképviselőt, az Országos Bírósági Hivatal általi képviseléssel 3 perünk van folyamatban.

c.) Törvényszékünk minden évben eleget tesz az **integritási szabályzatból** eredő feladatoknak, az integritási kockázatok felmérése, aktualizálása évente megtörténik, az Állami Számvevőszék integritási kérdőíveit is kitöltjük, a bírákat érintő integritási kérdőívek kitöltését szorgalmazzuk.

Integritási bejelentésre 2017. évben egy esetben, 2018. évben egy esetben, 2019-ben pedig két esetben került sor. A bejelentéseket bírák tették, tiltott ajándékozás tárgyában, melyre minden esetben a bírától függetlenül került sor. Az ajándékok visszaküldésre kerültek, amennyiben a küldő címe ismert volt, illetve ennek hiányában az iratok között kezeljük azokat a Szabályzat szerint, amennyiben megsemmisítésre nem kerülhet sor. Integritássértésre egyik esetben sem került sor.

Az integritási tárgyú képzésekre évente sor kerül, 2018-ban két ízben is. A biztonsgtudatosság fontosságára a kollégák figyelemfelhívása folyamatos.

Az integritással kapcsolatban terveim között szerepel az IT biztonsággal kapcsolatos képzés megszervezése az Alkotmányvédelmi Hivatal ezzel foglalkozó szakemberének bevonásával, illetve az integritási kockázatokkal kapcsolatos helyi szabályzatunk előkészítése és előterjesztése az integritási felelős feladata, ez pedig a 2019. évi integritási munkaterv része, ahogy idei feladat a 2020-2022. évekre szóló hosszú távú korrupciómegelőzési terv elkészítése és jóváhagyása is, az integritási szabályzatból eredő rendszeres kötelezettségek mellett.

VII. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése

Az elmúlt években részben a jogalkotás által indukáltan, részben a központi igazgatás kezdeményezéséből számos olyan, bárki részére elérhető informatikai fejlesztés történt, illetve folyik jelenleg is, amely az ügyfélbarát és szolgáltató jelleget erősíti, alapjait teremti meg. Az elektronikus kapcsolattartás (E-per), az ügyfelek kényelmét szolgáló szolgáltatások (E-Panasz, Elektronikus tájékoztató és figyelmeztető rendszer, az Eljárás időtartam kalkulátor és a Bírósági Fizetési Portál), a Via Videó projekt, illetve a Digitális Bíróság Projekt mind-mind azt szolgálja, hogy a XXI. századi követelményeknek megfelelően az igazságszolgáltatás elérése idő-és költséghatékony, (a bírósági épületekben való megjelenés nélkül) biztonságos, az informatika fejlődését kihasználva gyors és időszerű, a kapcsolattartás bármikor biztosítható legyen, ezzel párhuzamosan csökkenjenek a bíróságok adminisztratív terhei és hatékonyabbá váljon a munkavégzés.

A bírósági vezetők feladata - ahogyan erre a bevezető részben utaltam - ennek a hatalmas változásnak a menedzselése, elfogadtatása a bírósági dolgozókkal, másrészt az ügyfelek folyamatos tájékoztatása a fejlesztésekről közérthető kommunikációval.

Az egyes bíróságokon megteendő ügyfélbarát intézkedések közé tartozik az **Ügyfélszolgálat**, azaz az egykori ún. panasznap intézményének működtetése valamennyi helyi bíróságon, hatékony kommunikációval. Sem a Pásztói Járásbíróságon, sem a Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon sem titkár, sem fogalmazó kollégánk nincs, így folyamatosan a Salgótarjáni- és Balassagyarmati Járásbíróság titkárai és fogalmazói látják el ezt a feladatot, kirendeléssel.

Az egységes **ügyfélközpontok** kialakítása a közeljövő nagy feladata, a megfelelő kommunikációs képességgel rendelkező kollégák - a szükséges képzés, oktatás után - a bíróságok „arcává” válhatnak, a bíróságokról kialakított képet nagymértékben és pozitívan befolyásolhatják, növelve az ügyfelek elégedettségét és a bíróságok működésébe vetett bizalmat. Az ügyfélközpontok működtetése esetén a kezelőirodák terhe csökken, a munkavégzés hatékonyabbá válik.

A korábbi években is nagy hangsúlyt fektettünk erre, az ügyfelekkel közvetlen kapcsolatba kerülő igazságügyi alkalmazottaink (kezelőirodai dolgozók, rendészek) részére **kommunikációs tréninget** szerveztünk, háromszor 15 kolléga kapott képzést az asszertív kommunikációból, illetve a konfliktushelyzetek kezelési technikáiból. A korábbi évek központi oktatásának fókusztemái voltak a közérthetőség, az érzékenyítés, a protokoll („Tudni illik”) tárgyú képzések, amelyeken - részben - igazságügyi alkalmazottaink is részt vettek.

Az **ügyfélelégedettség-mérés** intézménye is azt a célt szolgálja, hogy a megalapozott felvetések alapján az esetleges rossz gyakorlatokat korrigálhassuk, illetve visszajelzést kapjunk az ügyfelektől.

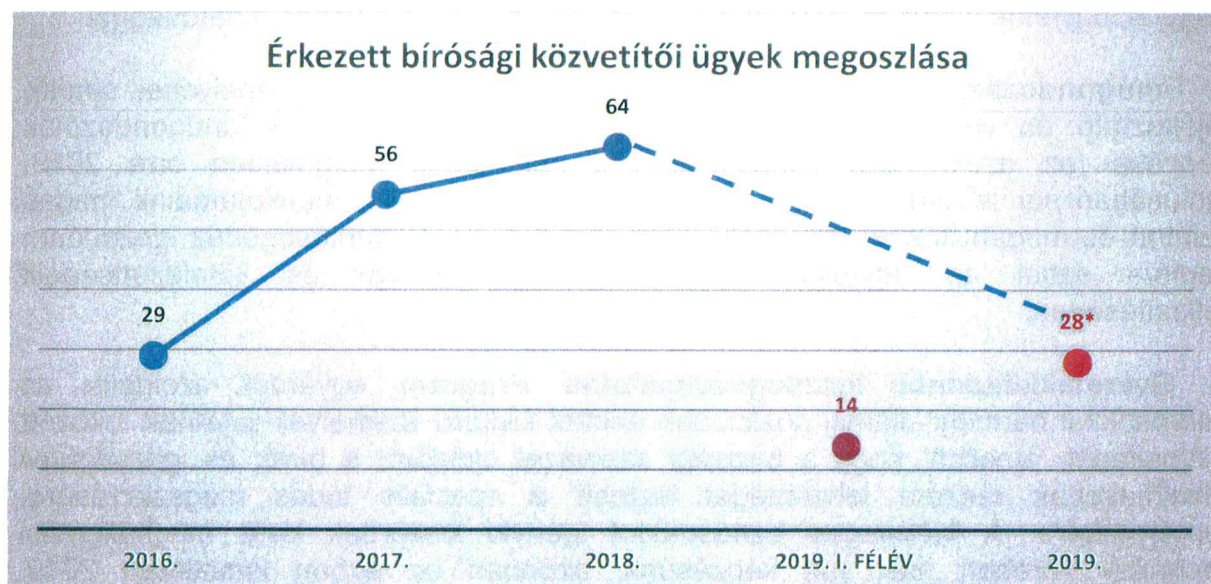
A bírósági hozzáférés egyszerűsítése és a **bírósági „brand”** körében nem maradhatnak említés nélkül az **országos programok** sem, melyek kifejezik a bírósági

szervezet tudatos társadalmi felelősségvállalását és azok egyértelmű célja az ügyfelek jogtudatosságának növelése, mely ezáltal könnyebbíti az ítélkező tevékenységet is.

A **bírósági közvetítés** egyedülálló a magyar jogi szabályozást tekintve, az alternatív vitarendezési módszerek alkalmazásával a felek közötti jogvita megnyugtató megoldása érhető el. Eddig is számos intézkedést tett törvényszékünk az intézmény népszerűsítésére, azonban a folyamatos figyelemfelhívás, proaktív kommunikáció soha nem lehet elég, az ügyfelek részére az információ eljuttatása még hatékonyabbá tehető. Törvényszékünkön és a Salgótarjáni Járásbíróságon kialakításra kerültek a megfelelő helyiségek e célra, összesen 6 bíró és 2 titkár kolléga kapott kijelölést közvetítői feladatok ellátására.

Az elmúlt években a közvetítői eljárások eredményessége az alábbiak szerint alakult:

Bírósági közvetítői ügyek megoszlása											
2016			2017			2018			2019. I. félév		
Érkezett	Eredményesen befejezett	Arányszám	Érkezett	Eredményesen befejezett	Arányszám	Érkezett	Eredményesen befejezett	Arányszám	Érkezett	Eredményesen befejezett	Arányszám
29	6	20,7%	56	24	42,9%	64	19	29,7%	14	6	42,9%

* Változatlan érkezési tendencia melletti prognosztizált adat.

Évekkel ezelőtt nagy sikerrel rendeztünk bírósági nyílt napot („Közelebb hozzuk a bíróságot” program), ennek ismételt, akár évente történő megrendezésével a bíróság ügyfélbarát és szolgáltató jellegű hozzáállásának erősítése mellett a bírósági közvetítés intézményének reklámozására is sor kerülhet; továbbá kifejezetten a bírósági közvetítés témakörében az ügyfelek számára is nyitott szakmai nap megrendezése a kollégák érzékenyítése mellett szolgálná a közvetítés intézményének megismertetését. A 2019. első féléves adatok alapján az elmúlt évek emelkedő tendenciája az érkezésben megtörni látszik, ennek okait fel kell tárni a közvetítói tevékenységet ellátó bírák és titkárok bevonásával és hatásosabb külső kommunikációval törekedni kell a negatív folyamat megfordítására, annak elérésére, hogy az ügyfelek nagyobb arányban éljenek a pereskedést elkerülő lehetőséggel.

A **Tanúgondozás és Áldozatvédelem Program** az érintett személyeket segítő, tájékoztató és védő tevékenység. Mindenképpen szükséges a tanúgondozóink képzése (az ezévi helyi oktatási-képzési tervünknek megfelelően erre 2019. júniusában sor is került), annak érdekében, hogy a kijelölt munkatársaink magas szinten és magabiztosan láthassák el feladataikat, azok jelentőségéhez igazodóan, segítve ezzel az ügyfeleket jogaik érvényesítésében és kötelezettségeik teljesítésében.

A **Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program** egyaránt szolgálja az eljárásokkal bármely eljárási pozícióban érintett kiskorú személyek jogainak fokozott biztosítását, amellyel, hogy a bírósági szervezet oldaláról a bírák és igazságügyi alkalmazottak részére lehetőséget biztosít a speciális tudás megszerzésére, elmélyítésére. A különleges bánásmódot igénylő kiskorúak ki-és meghallgatási technikái körében már volt képzésünk, azonban ez évben ismételtén 2019. szeptember 9. napján szakpszichológus meghívásával előadás tartására kerül sor, biztosítva a kollégák részére a kérdés lehetőségét is.

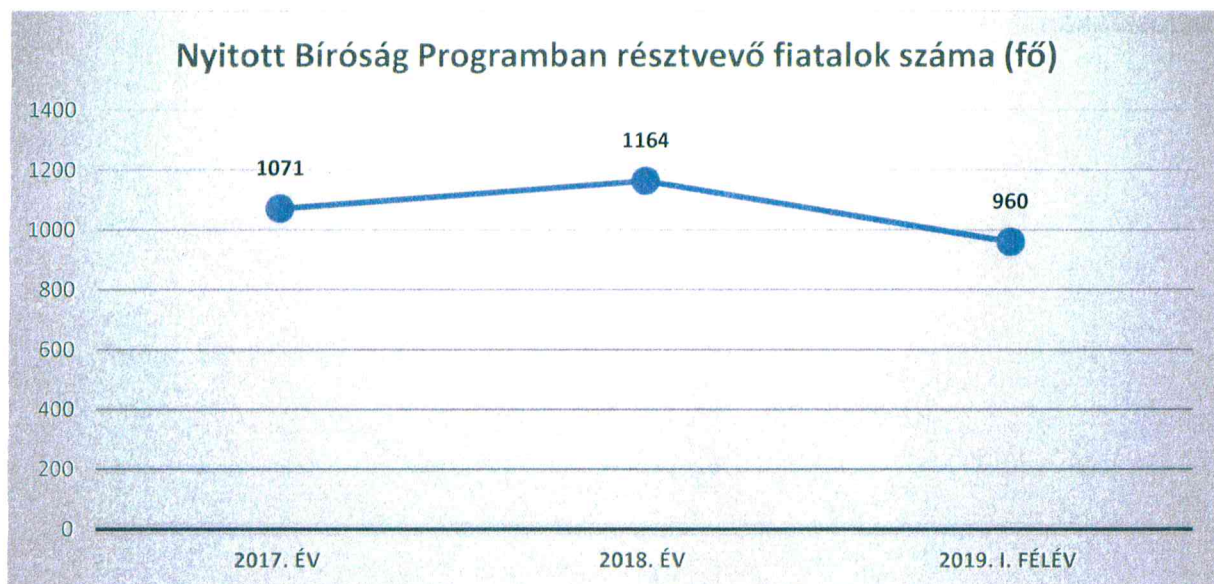
Törvényszékünkön és a Salgótarjáni Járásbíróságon kialakításra került a gyermekmeghallgató szoba, melyekben a kép-és hangrögzítés is biztosított. A szobák berendezése, használati eszközeinek felülvizsgálata szükségesnek mutatkozik.

Mindezekén túl fontosnak tartom, hogy a jövőben a gyermekvédelmi jelzőrendszerben a bíróságainkra háruló feladatok hatékonyabb ellátását szorgalmazzam.

Örömmel említem az OBH, a Zoom Egyesület és törvényszékünk által is szervezett „Az igazság arcai, a jog és bíróság színesben” című országos gyermekrajz-pályázat sikerét: Nógrád megyéből összesen 7 iskola (4 általános, 2 középiskola, közülük két speciális iskola) pályázott, 96 gyermektől 108 db pályázati rajz érkezett. A jövőbeni hasonló kezdeményezésekben való részvételt támogatandónak tartom.

A **Nyitott Bíróság Program** keretében évről-évre több fiatalt tudtunk elérni, a számukra biztosított programelemek (ügyszakonkénti interaktív előadás osztályfőnöki óra keretében, tárgyalás-látogatás, Bv. Intézet látogatás - a fogvatartotti Fórum Színház egy-egy jogesetet bemutató előadásának megtekintésével, mely helyben vagy a bíróságon perszimuációra is lehetőséget ad) népszerűek. A Program azonban álláspontom szerint továbbfejleszhető, új célcsoportok (idősek, hátrányos helyzetűek (fogyatékkal élők) és az érdeklődők igényelte új témák felé nyitható. A Program a jogtudatosság fokozása mellett a pályáorientációt is szolgálhatja, illetve a bűnmegelőzés célját is erősítheti, akár a bírósági közvetítés is bemutatatható kereteiben. A Program működtetésében előrelépést jelenthet helyi munkacsoport létrehozása is, melynek működése során belső szabályozó is elkészíthető a Program működésére.

Nyitott Bíróság Program			
	2017. év	2018. év	2019. I. félév
Rendezvények száma	35	50	41
Résztevő diákok száma	1071 fő	1164 fő	960 fő
Intézmények száma	8	5	15
Közreműködő bírósági dolgozók	11 fő	9 fő	15 fő

Célunk alapvetően az elért eredmények megőrzése lehet, bár az idei évben eddig elért eredmények igen pozitívak és örvendetesek. A program minél szélesebb körű kommunikációja és népszerűsítése mellett az egyes középiskolák vezetőivel való egyeztetés alapján a pályaaorientációs nyílt napokon való részvételünket hasznosnak és elérhetőnek tartom.

Bár korábban már utaltam rá, az informatikai fejlesztések az ügyfeleken kívül a bírák, igazságügyi alkalmazottak számára is a munkájukat megkönnyítő alkalmazások megalkotásához vezet. A Digitális Bíróság Projekt (E-Akta) kialakításával ugyanis a bírák részére is a felkészüléshez, az ítéletek írásbafoglalásához a periratok elektronikus formában bármikor elérhetőek lesznek, illetve könnyebbé válik a határozatok közzététele, az anonimizálás, online összeköttetés lesz a közhiteles nyilvántartásokkal, illetve határozatszerkesztő funkció segíti majd az írásbafoglalást. Ekörben fel kell mérni azt, hogy az E-akta projekt eredményes bevezetésével szükségessé válhat egy munkaállomáshoz két monitor biztosítása mind a bírák, mind az igazságügyi alkalmazottak számára, az Országos Bírósági Hivatal által rendelkezésünkre bocsátott új monitorok erre lehetőséget biztosítanak.

A bírósági hozzáférés egyszerűsítése körében végezetül érinteném a **külső kommunikációt, a sajtókapcsolatokat.**

A Balassagyarmati Törvényszéken egy sajtószóvivő (bíró kolléga) és két sajtótitkár (bírósági titkárok) látja el ezen feladatokat, akik a közérdeklődésre számot tartó ügyek mellett a bíróságainkat érintő minden jelentősebb eseményről akár a honlapon, akár a médiában beszámolnak. A közérdeklődésre számot tartó ügyekről a bíró kollégáknak szükséges a sajtóval foglalkozó kollégákat tájékoztatni közvetlen vezetőik útján.

Fontosnak tartom a sajtókapcsolatok erősítését, az aktív sajtókommunikációt, a helyi papíralapú és elektronikus médiumokban (helyi rádió, televízió) való bírósági megjelenés fokozását, a nyitott szakmai rendezvényeink sajtónyilvánossá tételét, melyek az országos programok népszerűsítésének, az elért eredmények megosztásának is kiemelkedően hatékony terepet biztosítanak.

VIII. A képzési rendszer fejlesztése; együttműködés a többi hivatásrenddel

A bírósági szervezet minden tagja mára elfogadta, hogy akkor tudunk megfelelni az igazságszolgáltatás működésével szemben támasztott XXI. századi követelményeknek, ha folyamatosan képezzük magunkat, az élethosszig tartó tanulás gondolata gyökeret vert a bírósági szervezetben is.

Az utóbbi években kialakított **új képzési rendszer** lényege az, hogy a bírák és igazságügyi alkalmazottak bevonásával kiválasztott területeken, témakörökben szerveződnek a központi-központi, központi regionális / helyi és helyi kötelező és ajánlott képzések, a célcsoportok szerinti, a kijelöléshez, specializációhoz kapcsolódó, az időszakos és a szabadon választható képzések kategóriái szerint. Ahhoz, hogy a képzések a bírósági dolgozók minél szélesebb köréhez jussanak el, a képzés megszervezése és a végrehajtás szintjei elváltak egymástól, a minőség biztosításának garantálása mellett.

A törvényszék oktatásfelelőseként rendszeresen részt vettem a szakmai konferenciákon, az ott elhangzottokról, a képzési rendszer általános és konkrét jellemzőiről, a kötelező és ajánlott képzésekről igyekeztem a legszélesebb körű tájékoztatást adni mindenkor.

2017-től a központi regionális és helyi képzéseket a MIA mellett a Fővárosi Ítéletábrla is koordinálja, a központi régió törvényszékeivel is (Fővárosi Törvényszék, Budapest Környéki Törvényszék) jó együttműködés alakult ki.

Az új eljárási kódexek kötelező (helyben megszervezett) képzései álltak az utóbbi két év fókuszában, az e-learning tananyag a Coospace felületen folyamatosan rendelkezésére áll a bíráknak és a titkároknak, fogalmazóknak, ezen túl minden szakmai anyag a szakmai vezetőkön keresztül eljutott az érintett kollégákhoz, illetve hozzáférhető.

A képzések megújult rendszere lehetőséget adott arra törvényszékünkön is, hogy a szakmai vezetőkön kívül (akiktől ki nem mondott elvárás az oktatónkénti, moderátorkénti közreműködés) a további bíró kollégák is vállalhattak mindkét ügyszakban oktatói szerepet és magam is ösztönzöm a bírótársaimat, hogy tudásukat, tapasztalataikat előadóként is osszák meg a kollégákkal.

A regionális együttműködés pozitívuma, hogy az előadók szélesebb köre jutott el Balassagyarmatra is, kollégáim más bíróságok, bírák szemléletével, tapasztalataival találkozhattak.

A bírák és igazságügyi alkalmazottak központi képzéseken való részvétele is megfelelő aktivitást mutat, elvéve fordult elő az évek alatt, hogy figyelemfelhívásra volt szükség.

2019-es újításunk - a központi képzésekre való jelentkezés rendszerének megváltozása okán -, hogy oktatásszervezőnk javaslatával egyetértve létrehoztuk az oktatással kapcsolatos elektronikus kommunikáció céljára a kepzesgy@balassagyarmatit.birosag.hu önálló e-mail címet.

Az évente elkészítendő oktatási-képzési terv összeállítását illetően mind a szakmai vezetők, mind az igazgatási vezetők és rajtuk keresztül a bírák és igazságügyi alkalmazottak javaslatai alapján kerülnek meghatározásra azok a képzések, amelyeket helyben szükséges megszervezni. A kollégák bevonása biztosítja, hogy olyan témakörökben legyenek képzések, amelyek a helyben felmerült problémák megvitatásával ténylegesen segítik az ítélkező tevékenységet, illetve a munkavégzést. A központilag finanszírozott helyi képzéseink szervezését az idei évtől már az iCorso rendszer segíti, melyet valamennyi saját (helyi-helyi) képzésünk megszervezéséhez is igénybe veszünk.

A fogalmazók joggyakorlati beosztására is a fogalmazó és közvetlen vezetője bevonásával kerül sor, e vonatkozásban várjuk az új szabályzat megjelenését. A jövőben mindenképpen tervezem, hogy a fogalmazók instruktoraik évente legalább egyszer a tapasztalataikat a fogalmazók bevonásával megvitassák, annak érdekében, hogy a fogalmazók a leghatékonyabb segítséget kapják a bírói életpályára való felkészüléshez, a tanuláshoz.

A konzultációk, beszámolók megtartása is évek óta problémamentesen működik, a fogalmazók kis száma (jelenleg 3 fogalmazónk van) tanulókörök alakítását nem teszi lehetővé, esetlegesen e körben is felmerül a regionális együttműködés lehetősége. Fogalmazóink a szakvizsgákon rendre jó eredményeket érnek el, minden kolléga segítségére számíthatnak.

Az új dolgozók számára rendszeresen BÜSZ oktatást és vizsgát szervezünk, melyeken fogalmazóink is részt vesznek.

Az önképzés lehetősége is biztosított. A könyvtárunk rendelkezésre áll, minden jogalkalmazó kolléga és a fogalmazók számára elérhető az új jogtár is, ahogy a központi Intraneten az E-Corvina könyvtár funkciói.

Bár a szakkönyvek és a szakirodalom jó része az Interneten elérhető, tervezem annak évente akár többször történő felmérését, hogy milyen szakkönyvek beszerzése célszerű és szükséges.

Az önképzéshez rendelkezésre áll továbbá az Intraneten elérhető, a Fenntartható Fejlődés Program keretében létrehozott döntvénytár, amelybe az elvi tartalmú büntető és polgári döntések feltöltésre kerülnek. Már rövid távon célom, hogy valamennyi, a törvényszékünk által másodfokon felülbírált ügyben hozott első-és másodfokú határozat minden bíró, titkár és fogalmazó kolléga részére elérhető legyen a helyi döntvénytárban. Büntető és polgári ügyszakban is a kollégák rendelkezésére állnak a szakmai Fórumok, amelyek a szakmai témák, tanácskozást igénylő jogalkalmazási kérdések felvetésének újabb lehetőségét biztosítják, ezek is az Intranetünkön bármikor elérhetők, ahogy a „Büntető Kollégium” belső honlapján a 2017. óta működő „Szellemi Műhelyünk” menüpont, amely alatt a bíráink, titkáraink által írt szakcikk, szakmai anyagok érhetőek el, melyek elkészítéséhez a jövőben nagyobb ösztönzést, támogatást kívánok biztosítani kollégáim számára.

Örömmel üdvözöltem a Werbőczy-program kiterjesztését (Werbőczy Universitas), melynek keretében a jövőben elsődlegesen a bírák támogatást kapnak egyes

szakjogász végzettségek megszerzéséhez, az eddigi lehetőségek mellett (Werbőczy Mundus, Werbőczy Lingua), amelyek által a bírák és titkárok részére gyakornoki lehetőséget biztosít az OBH az Európai Unió Bíróságán és az Európai Jogakadémián, illetve a nyelvtudás fejlesztésére. A Werbőczy Universitas program keretében 2019. szeptemberében két bíró kolléga kezdheti meg tanulmányait szakjogász képzésen, a tanulmányi szerződések megkötése folyamatban van.

Az életfogytig tartó tanulás jegyében hiszek abban is, hogy más bíróságok **jó gyakorlatából** sokat lehet hasznosítani, azok tanulmányozása, figyelése hozzájárulhat törvényszékünk működésének javításához is, vezetői szempontból is.

Nógrád megyében hagyományosan kiválónak tekinthető a **hivatásrendekkel való együttműködés**, mind civilisztikai, mind büntető ügyszakban, melynek során a bíróság társadalmi rendeltetését és a jogrendszerben betöltött szerepét mindenkor szem előtt tartjuk.

A Nógrád Megyei Főügyészség, a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság és a Nógrád Megyei Ügyvédi Kamara képviselői rendszeresen részt vesznek a Büntető Kollégium ülésein, az utóbbi évben és idén is az elektronikus kapcsolattartás körében több ízben volt egyeztetés az ügyészséggel és a rendőrséggel, 2017-ben a bűnjelkezelés témakörében a NAV Regionális Igazgatóságának képviselője is részt vett az egyeztetésen.

A Balassagyarmati Fegyház és Börtön együttműködő partnerünk a Nyitott Bíróságok Programban, a büntetés-végrehajtást érintő kérdésekben tavaly a bv. kártalanítás témakörében tartottunk szakmai tanácskozást a részvételükkel, illetve az idei évben a pártfogó felügyelet intézményével kapcsolatban 2019. áprilisában került sor közös tanácskozásra a Bv. Intézet képviselőivel, a főügyészség ügyészeivel, valamint a Nógrád Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Igazságügyi Osztályának szinte valamennyi pártfogó felügyelőjével. Terveim között szerepel az együttműködés jegyében az érdeklődő, nemcsak büntető, hanem civilisztikai ügyszakos bírák, titkárok és fogalmazók részére megszervezni a Balassagyarmati Bv. Intézet szakmai tanácskozással is egybekötött látogatását, mely hasznos háttérrel biztosít nemcsak a kártalanítási ügyek, hanem valamennyi, a fogvatartással összefüggő per elbírálásához.

Évek óta cégbíránk előadást tart az ügyvédek, illetve érdeklődő egyéb hivatásrendek részére cégeljárás kérdésekben, illetve a civilszervezetek részére rendszeresen Civil Nap megtartására került sor az elmúlt években.

A BV. Intézet, illetve a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság éwertékelő állománygyűlésein képviseltetjük magunkat, illetve évente a rendőrség és a főügyészség képviselőivel szakmai egyeztető értekezleten veszünk részt. Az éwertékelő összbírói értekezletünket követően pedig – a kormány megbízottal, illetve Balassagyarmat város polgármesterével, a megyei ügyvédi kamara elnökével kiegészülve – valamennyi hivatásrend képviselője részére részletes tájékoztatást tartunk az elért eredményekről, az elmúlt év eseményeiről.

A hivatásrendekkel való jó kapcsolat jövőbeni fenntartása továbbra is követendő, ahogy rendkívül hasznosnak tartom nemzetközi bírósági kapcsolatunkat a lengyelországi Krosnói Kerületi Bírósággal, általuk más ország bírósági életébe nyerhetünk betekintést.

Pályaművem zárásaként a bírósági történelem és hagyományápolás fontosságára hívnám fel a figyelmet. A Ráth György Pályázat keretében valósulhatott meg 2015. évben a bíróságaink történetét vázlatosan bemutató „Szemelvények Nógrád megye bíróságainak történetéből 1871-2011” című kiadvány, illetve ennek segítségével állíthattunk emléktáblát törvényszékünk első elnökének, dr. Frideczky Lajosnak. A pályázat adta lehetőségekkel élve módunk nyílna akár egy-egy időszak, korszak bíróságtörténeti szempontból való feldolgozására, törvényszékünk, helyi (azóta esetlegesen megszűnt) bíróságaink történetének bemutatására, akár egy-egy jelentősebb bíró személyiség élettörténetének, bírósági munkásságának megismertetésére, kiadvány és / vagy kiállítás formájában. Ennek elősegítésére az érdeklődő kollégák bevonásával egy bíróságtörténeti, hagyományápolási munkacsoport létrehozását tervezem a kutatómunka elvégzésére, a célok megvalósítására.

IX. Összegzés

Pályaművemben részleteztem, hogy – pályázatom pozitív elbírálása esetén - a törvényszék elnöki pozíciójában – lehetőség szerint továbbra is ítélkező bíróként - miként szeretném segíteni a Balassagyarmati Törvényszéket és helyi bíróságait a XXI. századi kihívásoknak megfelelő, modern bíróságként való működésben. Fontosnak tartom és legjobb tudásom szerint azon leszek, hogy a gyors ütemű változások bevezetéséhez, illetve a bíróságaink biztonságos és nyugodt napi működéséhez szükséges vezetői döntések alapos előkészítés után, a vezetőtársak és a kollégák megfelelő bevonásával szülessenek meg. A nagytempójú változások a bírósági szervezetben nem pusztán kihívásként jelentkeznek, hanem lehetőségként is, hiszek abban, hogy a fejlődés, a fejlesztések ítélkezési tevékenységünket is hatékonyabbá teszik.

A Balassagyarmati Törvényszék és helyi bírósági működésével kapcsolatos terveimet és azok megvalósításának ütemezését az alábbiak szerint foglalom össze:

Folyamatosan megvalósítandó tervek:

- lehetőség szerint azonos mértékű munkateher biztosítása, azonos ítélkezési szinten és ügyszakokat érintően, illetve az egyes szervezeti egységek (eltérő ítélkezési szintek) között is, azonos ügyszakban;
- a két éven túl folyamatban lévő peres eljárások mielőbbi befejezése, a szakmai támogatás folyamatos biztosítása;
- az egy éven túl folyamatban lévő peres ügyek folyamatos figyelemmel kísérése, az igazgatási ellenőrzés megállapításaihoz képest indokolt esetben soronkívüliség elrendelése;
- ügyhátralék esetén a tárgyalási napok számának és kihasználtságának javítása;
- a kártalanítási ügyek időszerűségének javítása, az ügyhátralék ledolgozása érdekében fokozott igazgatási ellenőrzés, a 6 hónapon túl folyamatban lévő kártalanítási ügyekben szükség esetén soronkívüliség elrendelése;
- egységes szemléletű, következetes HR tevékenység, a megüresedő álláshelyek mielőbbi betöltése, a tartósan távollévő igazságügyi alkalmazottak helyén foglalkoztatás;
- a bírósági épületek és tárgyi eszközök folyamatos karbantartása, állagmegóvása, fejlesztése;
- az informatikai eszközök fejlesztése; a beszédfelismerő szoftver és eszköz alkalmazásának kiterjesztése;
- költséghatékony és szabályszerű gazdálkodás, a belső kontrollrendszer és a kockázatkezelés rendszerének működtetése;
- a törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatának, valamint a működést érintő szabályzatok, elnöki intézkedések aktualizálása,
- az igazgatási tevékenység átláthatóságának biztosítása;

- a belső és külső kommunikáció fejlesztése és fokozása, folyamatos tájékoztatás a közérdeklődésre számot tartó ügyekben;
- az országos programok működtetése, feltételeik biztosítása;
- a törvényszék honlapjának naprakészé, az ügyfeleket érintő tájékoztatók, nyomtatványok hozzáférhetővé tétele;
- BÜSZ vizsga, a központi-központi, központi-helyi / regionális és helyi-helyi képzések szervezése, lebonyolítása, megfelelő tájékoztatás a törvényszék és helyi bíróságai dolgozói részére;
- az önképzés támogatása a bíróságaink érdekeinek is megfelelően.

Rövidtávú tervek (1-3 év):

- a Fenntartható Fejlődés Program 3. és a Vezetői Program 2. célkitűzéseinek megvalósítása;
- a Digitális Bíróság és az Álomból valóság projektek eredményeinek alkalmazására való felkészülés, gyakorlati alkalmazás;
- a törvényszéki végrehajtásban dolgozó igazságügyi alkalmazottak továbbfoglalkoztatása;
- családbarát munkahely feltételeinek megteremtése, új eszközök bevezetése;
- ügyfélközpontok kialakítása a Balassagyarmati Törvényszék és a székhelyi járásbíróság közös épületében, illetve a Salgótarjáni Járásbíróságon;
- helyi munkacsoportok megalakítása (Kártalanítási, Munkateher-mérési, Nyitott Bírósági, Bíróságtörténeti);
- a minősített adatok elektronikus kezeléséhez szükséges engedély beszerzése;
- a helyi döntvénytárba feltöltendő első- és másodfokú határozatok feltöltésének biztosítása;
- a Via Videó rendszer adta lehetőségek kiterjesztése, a távmeghallgatások számának növelése;
- bombafenyegetés esetén a bejelentés hanganyagát rögzítő telefonközpont kialakítása;
- a hivatásrendekkel való szakmai együttműködés erősítése;
- készenléti – ügyeleti rendszer átalakítása, hatékonyabbá tétele;
- úgynevezett taktikai tréning a Rendőrség bevonásával, rendészeink számára.

Hosszútávú tervek (3-6 év):

- a törvényszék „A” és „B” épületének elektronikus biztonsági védelmi rendszerének megújítása, korszerűbbé tétele;
- a Pásztói Járásbíróság külső és belső kamerarendszerének kiépítése;
- valamennyi bírósági épület klimatizálása, energiahatékonysági fejlesztéssel;
- az eddigi kettő helyett egy biztonsági terület működtetése a minősített adatok kezelésére;

- törvényszékünk nemzetközi kapcsolatainak erősítése, kiterjesztése.

Végezetül engedtessek meg nekem egy személyes felvetés is. Reményeim szerint építhetünk egy olyan bíróságot, amelyben mindenki, bírák és igazságügyi alkalmazottak egyaránt, fontos része az egésznek, ahol számíthatunk egymásra, ahol közösen, egymásra figyelve és egymást segítve teljesítjük alkotmányos kötelezettségeinket. Olyan bíróságot, amelyben mindenki fontosnak is érzi a saját személyét és tevékenységét és büszke arra, hogy a bírósági szervezet tagja lehet. Mindent megteszek annak érdekében, hogy ezt a célt szolgáljam, valamennyi kollégám számíthat rám, ahogyan magam is számítok rájuk, mert egy közösség, egy csapat vagyunk.

Ehhez kérem a Tisztelt Kollégák és az Országos Bírósági Hivatal Elnökének megtisztelő bizalmát és támogatását.

Balassagyarmat, 2019. augusztus 21.

Dr. Fekete Zsolt
a Balassagyarmati Törvényszék
elnökhelyettese